

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇENİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

GÖSTERGEBİLİMSEL ÇÖZÜMLEME YÖNTEMİNİN
TÜRKÇE DERSİ OKUMA ETKİNLİKLERİNE
UYARLANMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Eylem Ezgi YOZGAT

TEZ DANIŐMANI
Yrd. Doç. Dr. Tülay KUZU

Ankara-2016

JÜRİ ONAY

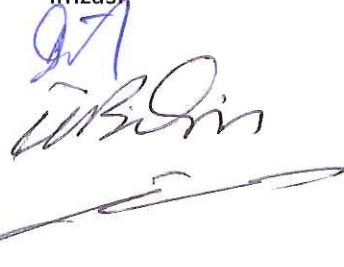
.....Eylem Erol Yılmaz.....tarafından hazırlanan
Göstergebilimsel Çalışma Yönteminin Türkçe Dersli
Okuma Etütlerinde Uygulanması adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi
olarak kabul edilmiştir.

Kabul (sınav) Tarihi: 17/08/2016

(Jüri Üyesinin Unvanı, Adı-Soyadı ve Kurumu):

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Dava Melikşah
Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. İsmail Hakkı TOPÇU
Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. P. İsmail KURU

İmzası

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../20....

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Akademisyenlik mesleğinin başlangıcı olan yüksek lisans eğitimimi almamda emeği geçen Başkent Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'ndeki değerli öğretim üyesi hocalarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitimi boyunca bilgi görgü ve tecrübelerinden faydalandığım, insani ve ahlaki değerleri ile örnek edindiğim, deneyimlerinden yararlandığım, onunla çalışmaktan onur duyduğum değerli danışmanım sayın Yrd. Doç. Dr. Tülay Kuzu'ya verdiği katkı, göstermiş olduğu hoşgörü ve sabırdan dolayı teşekkür ediyorum ve saygılarımı sunuyorum.

Bugünlere gelmemde büyük pay sahibi olan ve her zaman yanımda olan aileme, bana verdikleri maddi, manevi destekten dolayı minnet duyguları içinde sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu meşakkatli çalışma dönemimde benden yardımlarını esirgemeyen değerli arkadaşlarım Özlem Gümüş'e, Özlem Özgen Arıkan'a, İlknur Gümüş'e, Tülin Çelik'e, Cansu Topal'a, Savaş Yağcı'ya ve Volkan Alkan'a yardımlarından dolayı teşekkür ediyorum.

Eylem Ezgi YOZGAT

GÖSTERGEBİLİMSEL ÇÖZÜMLEME YÖNTEMİNİN TÜRKÇE DERSİ OKUMA ETKİNLİKLERİNE UYARLANMASI

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkçe dersi okuma etkinliklerinde kullanılmak üzere göstergebilimsel yonteme dayalı çözümleninin, öğrencilerin metni anlama becerileri üzerinde etkili olup olmadığının belirlenmesidir. Araştırma 2015-2016 öğretim yılının ikinci yarısında Ankara ili Etimesgut ilçesindeki Ahi Evran Ortaokulu 7. Sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada tek grup öntest sontest model uygulanmıştır. Bulgular kısmında, araştırmanın ilk bulgusuna ulaşmak amacıyla ilişkili örneklemeler t testi uygulanmış ve öğrencilerin öntestten elde ettikleri puanlar ile sontestten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir fark bulunduğu belirlenmiştir. İkinci bulgu için Tekrarlı Ölçümler İçin İki Faktörlü Anova Analizi uygulanmış ve öğrencilerin öntestten aldıkları puanlar ile sontestten aldıkları puanlar arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür. Son bulgu için ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve öğrencilerin öntestten aldıkları puanlar ile sontestten aldıkları puanlar arasındaki fark ile akademik başarı puanları arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sonuç olarak, gösterge bilimsel yöntemin öğrencilerin sınıf içi öğrenmeleri üzerinde olumlu etkisinin olduğu ve yöntemin etkililiğinin cinsiyete göre fark göstermezken akademik başarıya göre fark gösterdiği ifade edilebilir. Göstergebilimsel yöntemin akademik başarısı düşük öğrencilerin testten aldıkları puanı arttırmaları bakımından daha etkili olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, okuma eğitimi, hikaye çözümlenme, göstergebilimsel çözümlenme, eyleyenler şeması

THE ADAPTATION OF SEMIOTIC ANALYSIS METHOD TO READING IN TURKISH LESSON

ABSTRACT

The aim of study; it's determined that whether the analysis based on semiotic method that will be used reading in Turkish lesson is effective on reading skills of students. The study was carried out with 7th grade students at Ahi Evran Secondary School in Ankara province, Etimesgut district in the second semester of 2015-2016 academic year. One-pretest-posttest design was applied in the study. In the findings, t-test was applied to related samples in order to find first finding of the study and it's determined that there is a significant difference between the points that students obtained in pretest and the points that students obtained in posttest. Two-factor Anova analysis was applied for repetitive measurements for the second finding. Then, it's determined that there is not a significant difference between the points that students obtained in pretest and the points that students obtained in posttest according to gender. Pearson product-moment correlation coefficient was applied. Then, it's found that there is a medium-level negatively significant relationship the difference between the points that students obtained in pretest and the points that students obtained in posttest and academic success points. As a result, it can be explained that semiotic analysis is effective on learning for students positively and it doesn't show differences according to gender but it does according to academic success. It's observed that semiotic analysis is more effective to increase obtained points for the low academic achievement of students in test.

Keywords: Turkish lesson, reading lesson, story analysis, semiotic analysis, actant diagram

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

JÜRİ ONAY	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Amaç	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
2.1. Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi	7
2.1.1. Türkçe Eğitiminde Dört Temel Beceri	8
2.1.1.1. Okuma Eğitimi	9
2.1.1.1.1. Türkçe Eğitiminde Okuma –Anlama Etkinlikleri	12
2.2. Türkçe Eğitiminde Edebiyat Ürünlerinin Yeri	13
2.3. Türkçe Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar	14
2.4. Göstergibilim ve Temel Göstergibilim Kavramları	15
2.4.1. Greimas’ın Eyleyenler Örnekçesi	16
2.5. Greimas’ın Eyleyenler Örnekçesinin Türkçe Dersi Okuma Etkinliklerinde Kullanılması	18
2.6. İlgili Araştırmalar	22
BÖLÜM III	24
YÖNTEM	24
3.1. Araştırmanın modeli	24
3.2. Çalışma Grubu	24

3.3. Uygulama Süreci	24
3.4. Verileri Toplanması	26
3.5. Veri Toplama Araçları	26
3.6. Verilerin Analizi	29
BÖLÜM IV	32
BULGULAR VE YORUMLAR	32
BÖLÜM V	38
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	38
5.1. Sonuçlar	38
5.2. Öneriler	40
KAYNAKLAR	43
EKLER	48
Ek-1: “Son Kuşlar” Adlı Hikaye	48
Ek-2: “Bir Kavak ve İnsanlar” Adlı Hikaye.....	51
Ek-3: Bir Kavak ve İnsanlar Adlı Hikayenin Değerlendirme Soruları	53
Ek-4: Son Kuşlar Adlı Hikayenin Değerlendirme Soruları	54
Ek-5: Bir Kavak ve İnsanlar Adlı Hikaye İçin Hazırlanan Puanlama Anahtarı.....	55
Ek-6: Son Kuşlar Adlı Hikaye İçin Hazırlanan Puanlama Anahtarı.....	56
Ek-7: Öğrenci Uygulama Kağıdı 1 (Bir Kavak ve İnsanlar).....	57
Ek-8: Öğrenci Uygulama Kağıdı 2 (Bir Kavak ve İnsanlar).....	58
Ek-9: Öğrenci Uygulama Kağıdı 3 (Bir Kavak ve İnsanlar).....	59
Ek-10: Öğrenci Uygulama Kağıdı 4 (Bir Kavak ve İnsanlar).....	61
Ek-11: Öğrenci Uygulama Kağıdı 5 (Son Kuşlar)	63
Ek-12: Öğrenci Uygulama Kağıdı 6 (Son Kuşlar)	66
Ek-13: Öğrenci Uygulama Kağıdı 7 (Son Kuşlar)	70
Ek-14: Öğrenci Uygulama Kağıdı 7’nin 3’üncü Sayfası (Son Kuşlar).....	72
Ek-15: Öğrenci Uygulama Kağıdı 8 (Son Kuşlar)	73
Ek-16: “Unutulmayan Hafta” Adlı Hikaye	75
Ek-17: Araştırma İzni.....	81

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No:

Şekil 1 (Kıran ve Kıran, 2011: 273).....	17
Şekil 2. İstek Kartları	42

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No:

Tablo 1. Bir Kavak ve İnsanlar Adlı Hikayenin Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları (Deneme Uygulaması).....	27
Tablo 2. Son Kuşlar Adlı Hikayenin Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları (Deneme Uygulaması).....	28
Tablo 3. Karşılıklı Maddelerin Korelasyon Katsayıları.....	29
Tablo 4. Bir Kavak ve İnsanlar Adlı Hikayenin Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları (Asıl Uygulama).....	31
Tablo 5. Son Kuşlar Adlı Hikayenin Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları (Asıl Uygulama).....	31
Tablo 6. Sontest ve Öntest Puanlarının Karşılaştırılmasına Dair İlişkili Örneklemeler t Testi Sonuçları.....	32
Tablo 7. Sontest ve Öntest Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına Dair Tekrarlı Ölçümler İçin İki Faktörlü Anova Analizi Sonuçları.....	33
Tablo 8. Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısının hesaplanmasına dair analiz sonuçları.....	33

BÖLÜM I

GİRİŞ

Türkçe öğretimi okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere dört temel beceriden oluşmaktadır ve bu dört temel beceri dilbilgisi üzerine yapılandırılmaktadır (Mert, 2014). Bu temel becerilerden dinleme ve okuma anlama boyutuyla ilgiliyken, konuşma ve yazma anlatım boyutuyla ilgilidir. Türkçe öğretiminin sonunda öğrencileri temel becerileri geliştirme alanında istenilen düzeye ulaştırırken, geliştirilen temel beceriler arasındaki ilişkinin kopmamasına özen gösterilmelidir.

Türkçenin eğitim ve öğretimi sürecinde etkili olan birçok unsur vardır. Eğitim ve öğretim sürecinde karşılaşılan problemler, etkili olan unsurların yetersizliği ya da kullanılan yanlış yöntem ve teknikler sonucu oluşmaktadır. Türkçe dersinde öğrenme sürecini etkileyen unsurların başında dört temel dil becerisine yönelik hazırlanan etkinlikler ve dersin işleyişine yön veren yöntem ve yaklaşımlar gelmektedir.

Geleneksel yöntemle yürütülen derslerde sunuş yöntemi kullanılmakta ve bu yöntem öğrencileri hem sorgulamaktan uzaklaştırmakta hem de çok yönlü düşüncelerini engellemektedir. Özellikle Türkçe derslerinin işlenişinde ders etkinliklerinin sadece dilbilgisine yönelik olması hem dersin tek düze ve sıkıcı bir hal almasına hem de Türkçe öğretimin bütünlüğe yani diğer temel becerilerle ilişkili ve eş zamanlı ilerlemesine engel olmaktadır.

Türkçe dersleri yürütülürken dilin yaşamsal boyutu öğrencilere sezdirilmeli ve öğrenciler bu yönde iyi birer anadili kullanıcısı düzeyine getirilmelidir. Dilin iletişimsel boyutunu göz önünde bulundurduğumuzda ise metinler önemli araçlardır. Bu araçlar belli iletiler barındırır. Bu iletilere ulaşmak metin tahlilini gerektirir ve metinleri çözümleyecek farklı kuram ve yöntemlere yönlendirir (Günay 2001). Metin çözümle ise okuma becerisi yani anlama boyutuyla ilgilidir. Okuma, basılı sözcükleri kavrama ve yorumlamaya dayanan zihinsel bir etkinliktir (Özdemir, 1990:13). Okuma bir anlama faaliyeti olduğu için öğrencinin düşünme ve yorum gücünü geliştirir. Öğrenciye sorgulayıcı ve eleştirel bir bakış açısı kazandırır. Bu nedenle okumanın Türkçe öğretiminde ayrı bir yeri ve önemi vardır.

Okuma bir amaç doğrultusunda gerçekleştirildiğinde daha etkili ve geliştirici olmaktadır (Aytaş, 2005). Bu noktada okuyucunun kendini tanıması oldukça önemlidir. İleri okurlar anlamının yanı sıra, yaratıcılıklarını kullanıp yeni düşünceler üretebilen okurlardır (Çifçi, 2010: 145). İleri okurlar çok yönlü düşünebilen, farkındalığı yüksek ve sorgulayabilen okurlardır. Kendini tanıyan ve kendi okuma biçimini belirleyebilen okurlar üstbilişsel okuma yapabilir (Özbay ve Bahar, 2012).

Türkçe öğretiminde ders kitapları ve ders içinde kullanılan etkinlikler, öğretimin etkililiği noktasında büyük önem taşımaktadır. Türkçe dersi işleyişinde, temel becerilerin geliştirilmesinde kullanılan en önemli araçlar ders kitaplarında yer alan okuma metinleridir. Okuma eğitimi de bu metinler üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu durumda metni anlama ve değerlendirme sürecinde kullanılan yöntem ve yaklaşımlar oldukça önemlidir. Metni çözümlerken doğru yöntemin seçilmesi, hem metnin doğru anlamlandırılması hem de doğru değerlendirilmesini sağlar.

Türkçe öğretiminin etkili olabilmesi için öğretmenlerin yöntem açısından geniş bir yelpazeye sahip olması gerekir. Türkçe dersi diğer derslerle yakın ilişki içerisinde ve çok yönlü bir ders olduğu için farklı yöntem ve tekniklere başvurulması gerekir. Türkçe öğretmeni, dersin işleyişinde kullanacağı yöntem ve teknikleri öğretim programındaki hedefler doğrultusunda belirlemektedir. Türkçe dersinde bir metni çözümlmek için birden çok yöntem kullanılabilir. Türkçe derslerinde kullanılabileceği düşünülen göstergebilimsel çözümlleme yöntemi de bu yöntemlerden biridir.

Göstergebilimsel okumada okur daha çok yüzeydeki anlamla değil görünenin arkasındaki anlamla ilgilenir (Ercantürk, 2015). Göstergebilim anlamın nasıl oluşturulduğuna odaklanır. Göstergebilimsel çözümlleme yöntemi ise yüzey yapıdan derin yapıya doğru bir yol izler ve daha çok derin yapıyla ilgilenir. İzlenen bu yol şu şekilde sıralanmaktadır: Söylemsel düzey, anlatsal düzey, mantıksal-anlamsal düzey (Hamzadayı vd. 2013). Bu çalışmada Greimas'ın göstergebilimsel çözümlleme modeli olarak ortaya koyduğu Eyleyenler Modeli'nin öğrencilerin hikayeleri anlamadaki başarılarına etkisi araştırılmıştır.

1.1.Problem Durumu

Türkçe öğretimi birden çok dersle ilişkili olduğu için ders kitabı, kullanılan yöntem ve teknikler ve temel becerileri geliştirmek üzere hazırlanan etkinlikler oldukça önemlidir. Hazırlanan etkinlikler öğrenciyi çok yönlü düşünmeye ve düşünce üretmeye sevk etmelidir. Geleneksel yöntemle yürütülen Türkçe derslerinde etkinliklerin bu açıdan yetersiz olması hem dersin amacına ulaşamamasına hem de öğrencinin sıkılmasına yol açmaktadır. Aynı yöntemin ders içinde sürekli kullanılması ve tekrarlanan etkinlikler öğrenciyi ezberle yönelte ve dolayısıyla öğrenmenin kalıcılığını azaltmaktadır.

Türkçe öğretiminde geliştirilmek istenilen dört temel beceri ve bunlara zemin hazırlayan dilbilgisi öğretimi birbiriyle bağlantılı olmak durumundadır. Türkçe öğretimi bütünlük olduğu için temel beceriler arasındaki bu ilişki kopmamalıdır. Fakat geleneksel yöntemle yürütülen Türkçe derslerinde bu temel beceriler ilişkilendirilmemekte ve ayrıca dilbilgisi bu temel becerilerden bağımsız öğretilmektedir. Derslerin sadece tek bir beceriye yönelik olması dersi hem sıkıcı hale getirmekte hem de öğrencilerin düşünsel gücünü engellemektedir.

Dersin işleyişinde en önemli unsurlardan biri öğrencide farkındalık yaratmaktır. Tercih edilen yöntem ve bu doğrultuda hazırlanan etkinlikler öğrenciyi sorgulamaya ve eleştirmeye dolayısıyla yeni fikirler üretmeye teşvik etmektedir. Türkçe derslerini sıradanlaştıran şey bu özelliklere sahip olmayan tek düze etkinliklerdir.

Özellikle Türkçe öğretiminde okuma eğitimi etkinliklerinde kullanılan metinlerin çözümlenmesinde sürekli aynı yöntem kullanılmakta bu da derse ve metne olan ilgiyi azaltarak metnin doğru anlamlandırılmasına olumsuz etki etmektedir. Geleneksel yöntemle yürütülen derslerde metin çözümlemeleriyle ilgili hazırlanan metin altı soruları ve metni anlamlandırmaya yönelik diğer etkinlikler yetersiz kalmakta ve öğrencinin çok yönlü düşünmesine, farklı bakış açıları geliştirmesine engel olmaktadır. Türkçe derslerinde temel becerilerin öğrencilere kazandırılmasında metinler büyük bir öneme sahiptir. Metnin anlaşılmasını sağlamak için öğrencilere metni okumadan önce metni işlerken ve metni işledikten sonra sorular sorulmaktadır. Okuma öncesinde sorulan sorular öğrencide araştırma isteği ve merak uyandırırken, okuma sonrasında sorulan

sorular ise öğrencinin eski öğrenmeleriyle yeni öğrenmelerini ilişkilendirmesi ve yeni bakış açıları kazanmasını sağlar (Akyol, 1997).

Alanyazın incelendiğinde, göstergebilimsel yönetime dayalı çok sayıda metin çözümleme örneğine rastlamakla birlikte, bu yöntemin ders etkinliklerinde uygulanması ya da etkililiğini araştırmaya yönelik ulusal alanyazında bir çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışma, göstergebilimsel çözümleme yönteminin, öğrencilerin yazma becerileri üzerindeki etkisini görmek amacıyla yapılmıştır ve çözümleme aracı olarak karikatür kullanılmıştır (Kuzu, 2016). Bu yüzden, bu araştırmanın problemini göstergebilimsel yönetime dayalı okuma etkinliklerinin öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde geleneksel yönetime göre daha etkili olup olmadığının incelenmesi oluşturmaktadır.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, Türkçe dersi okuma etkinliklerinde kullanılmak üzere göstergebilimsel yönetime dayalı çözümlemenin öğrencilerin metni anlama becerileri üzerinde etkili olup olmadığının belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1) Öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasında anlamlı fark bulunmakta mıdır?
- 2) Öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?
- 3) Öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasındaki fark ile akademik başarı puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Geleneksel yöntemlerle yürütülen Türkçe derslerinde, sunuş yöntemine dayalı, kuralcı, tek yönlü öğretim yaklaşımları nedeniyle öğrenciler ezbere yönelmekte; iletişim, bilgi üretme, araştırma, eleştirel ve yaratıcı düşünme gibi üst düzey becerileri yeterince geliştirememektedir. Ayrıca sunuşa dayalı yöntemler uygulamaların yeterli sayıda olmamasının da etkisiyle bilgi üretme konusunda ve bilgiyi yapılandırmada yetersiz kalmaktadır. Bunların dışında etkinliklerin yetersizliği nedeniyle öğrenciler Türkçe derslerini yalnızca dilbilgisi kurallarının öğretildiği sıkıcı bir ders olarak görmektedirler. Oysaki yapılandırmacı yaklaşımda öğrenme sürecinde öğrenci zihinsel ve fiziksel olarak aktiftir (Güneş, 2013). Dolayısıyla hazırlanan etkinlikler bu süreci aktif hale getirecek şekilde hazırlanmalıdır.

Öğretim ortamlarına getirilecek, birtakım bilimsel araştırmaların sonuçlarına dayalı, farklı bakış açılarıyla geliştirilmiş yeni ve farklı uygulamalarla derse ilginin artması ve anlama-anlatma becerilerinin geliştirilebilmesi mümkün olacaktır. Göstergibilimsel çözümleme yöntemi edebi eserlerin çözümlenmesinde, yani anlamlandırılmasında bazı araçlar sunmaktadır. Bu yöntemle düzenlenmiş ders etkinliklerinin edebi eserlerin anlam derinliğine ulaşmasını sağlayacağı katkının yanı sıra öğrencilere yönlemsel bir bakış açısı kazandıracığı da düşünülmektedir ve çalışma bu açıdan da önemli görülmektedir.

Yapılan alanyazın taramasında, göstergibilimsel yöntemle metin çözümleme konusunda çok sayıda örneğe rastlanmakla birlikte bu yöntemle dayalı ders etkinlikleri düzenleme ve etkililiğini araştırma konusunda yapılmış bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu nedenle, yapılacak olan bu çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma verileri 2015-2016 öğretim yılı bahar döneminde Ankara ili Etimesgut ilçesi Ahi Evran Ortaokulu'nda okuyan 7. Sınıf öğrencilerinden seçilen bir şubeyle sınırlı tutulacaktır.

Yapılan çalışma hikaye türü ile, göstergebilimsel çözümleme yöntemi ise öğrencilerin yaş, gelişim ve öğrenme düzeyleri dikkate alınarak Greimas'ın Eyleyenler Örnekçesi ile sınırlı tutulmuştur.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi

Türkçe eğitimiyle temel dil becerileri yani iletişim becerilerinin kazandırılması hedeflenmektedir. Diğer bir deyişle, Türkçe eğitimi ve öğretimi süreci temel dil becerileri üzerine yapılandırılmıştır ve süreç boyunca bu beceri alanlarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu süreç, aynı zamanda anlama ve anlatma eğitimi sürecidir. Alıcı dil edimleri olarak adlandırılan dinleme ve okuma anlamaya, verici dil edimleri olarak adlandırılan konuşma ve yazma ise anlatmaya dayalıdır. (Mert, 2014). Türkçe eğitimi bütünlük olduğu için bu temel dil becerileri dersin işleyiş sürecinde bir bütün olarak verilmelidir.

Türkçe öğretiminin amacı, öğrenciyi temel dil becerilerinin geliştirilmesinde hedeflenen düzeye ulaştırmaktır. Bireyin anlama ve anlatma becerilerinde istendik düzeye ulaşması ve kendini iyi ifade edebilmesi bu becerilerin gelişmişliği ile ilgilidir. Dört temel beceri alanı iletişim becerisine karşılık geldiği için geliştirilmeleri öğrencinin hem sosyal hem de akademik başarıları aracılığıyla tüm yaşamları üzerinde oldukça etkilidir.

Türkçenin eğitimi ve öğretimi bilgi vermekten çok, beceri kazandırmaya yöneliktir (Şahbaz, 2013). Bu öğretim sürecinde bilgi aktarmaktan çok, bilginin nasıl işleneceği, nasıl uygulamaya geçirileceği ve yaşama nasıl aktarılacağı üzerinde durulur. Dolayısıyla Türkçe dersi yürütülürken seçilen yöntem ve teknikler oldukça önemlidir. Bu durumda uygun yöntem ve teknikler doğrultusunda hazırlanan etkinlikler de dil becerilerini geliştirmeye yönelik olmalıdır.

Eğitimde geleneksel yaklaşımın yetersizliği nedeniyle çoklu zeka ve yapılandırmacı yaklaşım ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımlar öğretmen merkezli anlayış yerine öğrenci merkezli anlayışla, öğrencilerin zihinsel becerilerini ve duyuşsal özelliklerini geliştirmeye, bilgiyi yapılandırmaya ve bireysel farklılıklara dikkat çekmektedir (Epçaçan, 2013). Her öğrencinin farklı öğrenme özelliklerine sahip olması,

kullanılan yöntem ve tekniklerde çeşitlilik gerektirmektedir. Bu durum öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkların dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır. Etkinlikler bu yönde hazırlandığı zaman her öğrenciye hitap edebilecektir. Çok yönlü ve çok boyutlu olarak hazırlanan etkinlikler öğrenciyi hem yaratıcı ve eleştirel düşünmeye hem de derse katılmaya teşvik edebilecektir. Böylece öğretimin niteliği ve işlevselliği artmış olacaktır.

2.1.1. Türkçe Eğitiminde Dört Temel Beceri

Türkçe eğitimi ve öğretimi dört temel dil becerisi üzerine temellendirilmiştir. Türkçe eğitimi ve öğretiminin amacı, dinleme, konuşma, okuma ve yazmadan oluşan dört temel dil becerisini istendik düzeyde geliştirmektir (Mert, 2014). Geliştirme sürecinde temel dil becerileri birbirini desteklemeli ve öğrenciye bir bütün şeklinde verilmelidir. Çünkü Türkçe eğitim ve öğretimi bütünlüktür.

Temel dil becerilerinin geliştirilmesi öğrencinin iletişimsel yeterliliğe ulaşmasında oldukça önemlidir. Öğrencilerin bu temel becerileri geliştirip yetkin hale gelmesi hayatın her alanında kendilerini iyi bir şekilde ifade edebilmelerini sağlar. Ders içinde kullanılan etkinlikler bu temel becerileri geliştirmeye yönelik olarak hazırlanmalıdır.

Türkçe eğitimi ve öğretimindeki yeni yaklaşımlar metin temelli yaklaşımlar olup, yeni bilginin bağlamı içerisinde sunulmasını önemseyen için bilginin yapılandırılmasına önemli katkı sağlamaktadır. Bu nedenle okuma eğitimi etkinlikleri başta olmak üzere tüm etkinlikler genellikle metinler üzerinden hazırlanmaktadır. Etkinliklerde kullanılacak olan metinlerin taşıması gereken bir takım özellikler vardır ve bu özelliklere Türkçe öğretimi Programında (MEB 2006) yer verilmiştir. Öğrencinin öğrenme sürecinde okumanın etkisi büyüktür (Yıldız, 2010). Okuma alışkanlığını kazanmış olan öğrenci diğer derslerde de başarılı olur. Çünkü okuma diğer bütün dersler için gerekli ve etkili olan bir beceridir.

Dinleme ve okuma becerileri dilin anlama boyutuyla ilişkilidir. Dinleme becerisi ve kültürü de tıpkı okumada olduğu gibi sadece Türkçe dersi bağlamında değil diğer derslerde, yani tüm akademik yaşamda ve güncel yaşamda önemli bir yere sahiptir.

Ancak, Türkçe derslerinde dinleme eğitime yeterince yer verilmediği görülse de okuma eğitimi etkinlikleri önemli bir yer tutmaktadır (Kuzu 2016).

Türkçe eğitimi ve öğretiminde, konuşma eğitimi iletişimsel açıdan oldukça önemlidir. İnsanlar arasında iletişimin gerçekleşmesini sağlayan en önemli unsur konuşmadır (Arı, 2010). Konuşma hayatımızın önemli bir kısmını oluşturan bir pratiktir. Bu durumda, eğitimi de didaktik bir öğretim biçimiyle geliştirilemez. Diğer bir deyişle sadece teorik bilgilerle geliştirilebilecek bir beceri değildir. Konuşma eğitimi etkinlikleri daha çok uygulamaya yönelik hazırlanmalı ve öğrenmeler deneyimler sonucunda gerçekleşmelidir.

Yazma becerisi de diğer temel becerilerde olduğu gibi bilgi aktarımı yoluyla değil, yaparak yaşayarak yani uygulama yoluyla kazandırılır. Yazma eyleminin geliştirilmesi ve bu becerinin istendik düzeyde kazanılmasını sağlamak için, sürekli uygulama yaptırılmalı ve bir süreklilik haline getirilmelidir (Demir, 2013). Yazmanın alışkanlık haline getirilmesi de sıkça deneyimlenmesinden geçmektedir. Yazma eğitimi en çok öğrencilerin kendilerini ifade etmeleri açısından önem taşır. Türkçe dersleri yürütülürken yazma derslerinde öğretmenlerin derse yaklaşımı, kullandığı yöntem ve tekniklerin çeşitliliği ve etkililiği dersin verimliliği ve yapıcılığı açısından belirleyici unsurlardır. Yazma derslerinde hazırlanan etkinlikler öğretim sürecinde tekrarlanan etkinlikler olduğu zaman öğrencileri yazma eyleminden uzaklaştırmaktadır. Yazma eğitimi için hazırlanan etkinlikler, yazmanın eğlenceli ve güzel yanlarını öğrenciye göstererek onlara yazma alışkanlığı kazandırabilecek etkinlikler olmalıdır. Yazma öğretiminde öğretmen, yazma eylemine geçmeden önce öğrencilere yazacakları konu hakkında planlama yapmayı öğretmelidir. Öğrenci yazacağı konuya hakim olduktan sonra gereken planlamayı yapıp sistemli bir şekilde yazma eylemini gerçekleştirmelidir.

2.1.1.1. Okuma Eğitimi

Alanyazında okumanın farklı tanımları yapılmış ve bu tanımların her birinde farklı bir özelliğe değinilmiştir. Göğüş (1978: 60), okumayı “bir yazının harflerini, sözcüklerini, imlerini tanımak ve bunların anlamlarını kavramak” olarak tanımlamaktadır. Yapılan bu tanım okuma eğitiminin ifadeleri anlamlandırma özelliğine değinmiştir. Özdemir (1993:

13), okumayı “basılı sözcükleri duyu organları yoluyla algılayıp bunları anlamlandırma, kavrama ve yorumlamaya dayanan zihinsel bir etkinlik” olarak tanımlamaktadır (akt: Özbay,2011). Bu tanımda ise ifadeleri anlamlandırmanın üzerine kavrama ve yorumlama becerileri eklenmiştir.

Türkçe öğretimi içerisinde geliştirilmesi amaçlanan dört temel dil becerisi aslında hayatın her alanında yer almakta ve karşımıza çıkmakla birlikte, iyi bir okur olma okur yazar olmanın çok ötesinde okuduğunu anlama, yorumlama, değerlendirebilme ve ondan yeni şeyler üretebilme becerisine işaret eder. Bu özellik ise yalnızca Türkçe dersindeki başarıyı değil, tüm derslerde ve hatta yaşamdaki başarıyı doğrudan etkileyebilecek önemdedir. İnsanlar günlük yaşamında birden çok metinle karşılaşır. Bu metinlerin bazıları bizim için çok önemli, bazıları da çok önemsiz olabilir. Bu durum metinlerin okuma amacımıza uygunluğuna göre belirir.

Kitap okuma, çok yönlü düşünmeyi sağlar ve aynı zamanda yorumlama gücünü artırır. Birey, yaptığı farklı okumalar sonucunda birtakım karşılaştırmalar yapar. Dolayısıyla sorgulayıcı ve eleştirel bir bakış açısı kazanır. Öğrenmeleri yaşamsal alana taşımak ve yaşamla ilişkilendirmek bilgi ve becerileri pekiştirir ve daha kalıcı hale getirir. Okuma aynı zamanda bireyin kendini geliştirmesinde de oldukça etkilidir. Öğrenci okuduklarını özümser ve gerektiğinde hayatın farklı alanlarında kullanır.

Bireysel düzeyde olduğu gibi bir toplumun gelişmesinde ve kalkınmasında da kitap okumanın rolü büyüktür. Türkçe öğretiminde okuma becerisinin geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen düzenlemelerden biri de kitap okuma saatleridir. Kitap okuma saatleri öğrencinin kitap okumayı alışkanlık haline getirmesini destekler. Ancak bu yeterli değildir. Okuma etkinliklerinin farklı yöntemler ve materyallerin kullanıldığı, öğrencinin ilgisini ve dikkatini yoğunlaştıracağı şekilde planlanması bu alışkanlığın kazanılmasında önemli bir işleve sahiptir.

Okuma eğitimi ders kitaplarında yer alan metinler üzerinden gerçekleştirilir. Bu metinlerdeki çeşitlilik okumaya olan ilgiyi artırmaktadır. Bu bağlamda sözel metinlerin dışında resim, karikatür ve müzik gibi çizgi ve seslerle oluşturulmuş metinlerin de kullanılması uygun olacaktır. Karikatür, hem öğrenciler hem de öğretmenler için ilgi çekici motive eden bir sınıf ortamı hazırlanması açısından önemli bir materyaldir (Kuzu,

2016). Geleneksel yöntemle yürütülen derslerde öğrenci metni okur ve metin altı soruları cevaplandırır. Metin öncesi hazırlık çalışmasının bir işlevselliği yoktur. Oysa öğrenciler hazırlık çalışmaları aşamasında okuma metnine yönlendirilmelidir. Gerek işlenecek metnin konusu gerekse ilişkili olduğu diğer konularla bir bütünlük oluşturup öğrenci metne hazırlanmalıdır. Okuma öncesi aşama, öğrencilerin ön bilgilerinin harekete geçirilmesi, okuma sırasında ihtiyaç duyulan çalışmanın yapılması ve öğrencinin motive edilerek metne hazırlanmasından oluşur (Demir, 2010). Ön öğrenmeler dersin işleniş sürecinde öğrencinin hazır bulunuşluğunun artmasını, dolayısıyla konuya hakim olmasını sağlar. Bu şekilde öğrenci hem belirli bir farkındalıkla okur hem de metin altı soruları daha bilinçli bir şekilde cevaplandırır.

Joyce'un "ideal okur"u, önce metnin bütününe genel bir şekilde okur, daha sonra metnin dışındaki göndermeleri bulur (akt: Özbay ve Bahar, 2012). Genel bir okuma yapmak okuyucuda metin hakkında bir fikir oluşturur. Daha sonra içerik çözümlenmeye, yani metin anlamlandırılmaya çalışılır. Bu noktada, iç ve dış unsurlar belirlenir. Dolayısıyla ideal okur olmak metne her yönüyle hakim olmayı gerektirir.

Iser'in "örtük okur"u, metinde ifade edilmeyen bu gizli ifadelerin yani anlamların farkında olan okurdur (akt: Özbay ve Bahar, 2012). Metni çözümlenebilmek açısından bu ifadelerin farkında olmak çözümlenmeyi sağlamlaştırır. Bu nedenle örtük okurlar anlam yönünden metnin derin yapısına ulaşabilirler.

Fish'in "bilgilendirilmiş okur"u, bir metni okumadan önce metinle ilgili kendini geliştirmek adına okuyanların fikirlerini alan ve metni nasıl okuyacağını belirlemek için göndermeler hakkında bilgi toplayan okurdur (akt: Özbay ve Bahar, 2012). Bir metni okumadan önce farklı okurların deneyimlerinden yararlanmak, okura çok yönlü bir bakış açısı kazandırır. Metne çok yönlü bakabilmek okurun düşünce dünyasını zenginleştirir. Bilgilendirilmiş okur, metni okumadan önce izlenilecek yolu belirlemek için metin hakkında gerekli bilgiyi toplar ve metne kendini hazırlar.

Rifatterre'nin "arşi (çoğul) okur"u, metnin bir özden yola çıkarak oluştuğunu düşünür ve var olan bu öze ulaşmak için metni göndermeleriyle değerlendirir. Bu okuru farklı kılan yanı, metnin ilk haline ulaşma yolunda metni diğer metinlerle karşılaştırmasıdır. Bir metni anlamlandırma sürecinde diğer metinlerle karşılaştırma

“metinlerarasılık” kavramını gündeme getirmiştir. Oluşturulan her metnin kendisinden önceki metinlerle gönderimsel bir ilişkisi vardır ve metnin anlamına önceki metinlerle ilişki kurularak ulaşılabilir (akt: Özbay ve Bahar, 2012). Bu okur diğerlerine göre metni anlamlandırmayı daha kapsamlı bir şekilde ele alır. Metnin anlamına ulaşmada diğer metinlerle ilişki kurmak metnin anlamını temellendirir ve sağlamlaştırır.

Bazı araştırmacılar, bilişsel farkındalık sürecinin anlama süreci üzerinde etkili olduğunu düşünmektedirler. Bilişsel ve üstbilişsel becerilere sahip olanlar okuyucular, okuma öncesinde amaç ve stratejilerini belirleyip ön bilgilerini harekete geçirirken, bu becerilere yeteri kadar sahip olmayan okuyucular bu aşamada bir strateji belirlemedikleri için okumaya doğrudan başlarlar (Kanmaz, 2012). Dolayısıyla okumaya doğrudan başlayan okurlar, neyi ne amaçla okuduklarını bilemezler ve metnin içinde kaybolurlar.

2.1.1.1.1. Türkçe Eğitiminde Okuma –Anlama Etkinlikleri

Okuduğunu anlama sürecinde belirli bir hiyerarşiyi takip etmek, öğrenme sürecini daha sistemli bir hale getirir. Bu süreç şu aşamalardan oluşur:

- Ön bilgileri harekete geçirme
- Araştırma
- Metni okuma
- Anahtar kelimeleri belirleme
- İlgili metinlerle ilişki kurma (metinlerarasılık)
- Çözümleme
- Yorumlama
- Değerlendirme
- Sözlü olarak ifade edebilme
- Yazılı olarak ifade edebilme

Okuduğunu anlama sürecinde, anlama düzeyini belirleyen en önemli unsurlar, anladığını sözlü veya yazılı olarak ifade edebilmektir. Bu aşamaya kadar olan okuduğunu anlamlandırma sürecindeki unsurlar, sözlü ve yazılı ifade yoluyla daha belirgin bir şekilde ortaya çıkar.

2.2. Türkçe Eğitiminde Edebiyat Ürünlerinin Yeri

Türkçe eğitiminde çocuk edebiyatı ürünleri önemli bir yere sahiptir. Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuk algısı, çocuk gerçekliği ve çocuğa görelilik ilkeleri çerçevesinde hazırlanır. Okuduğunu anlama sürecinde ve diğer temel dil becerilerinin geliştirilmesinde seviyeye uygunluk dikkat edilmesi gereken bir unsurdur. Çocuklara uygun olarak hazırlanan metinler hem derse olan ilgilerini arttıracak hem de temel becerilerin gelişimini sağlayacaktır (Sever, 2015)

Çocuk edebiyatı ürünleri dil gelişimini olumlu yönde etkiler (Göçer, 2010). Çocuk kitapları, çocuklara bambaşka dünyalar sunar ve hayal güçlerini geliştirir. Çocukların çok yönlü düşünmesini sağlar ve farklı bakış açısı kazandırır. Edebiyat hayatın içinden var olduğu için çocuk edebiyatı ürünleri çocuklara yaşamsal tecrübeler kazandırır. Edebiyat hayattan bağımsız olarak düşünülemez. Oluşturulan eserler konularını hayatın içinden alır. Bu nedenle bize yabancı ürünler değildir. Bu eserler çocukların dil becerilerini geliştirdiği gibi, iletişimsel becerilerini de artırır.

Çocukların gelişim dönemlerinde kazandığı beceriler öğrenme süreçlerini etkiler. Okuma becerisi çocuğun tüm gelişim alanlarında ilerlemesini sağlar (Tanju, 2010). Kazanılan beceriler her çocukta farklılık gösterebilir. Bu nedenle gelişim dönemleri göz önünde bulundurularak doğru kitaplar seçilmesi, kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasını olumlu yönde etkiler.

Uygun kitapların seçilmesi kitap okuma alışkanlığının yanı sıra öğrencilerin psikolojik ve kişisel gelişimleri açısından da önemlidir. Ergenlik döneminde çocuklar, başarıları kitaplara konu olmuş kişileri kendilerine rol model alma gereksinimi duyarlar. Biyografiler bu bakımdan çocukların özdeşleşme duygusunu tamamlarlar (Fırat, 2012). Özellikle küçük yaşlarda çocuklar hayatlarına yön verme konusunda zorlanırlar. Bu noktada okuduğu kitaplardan kendi yaşantılarına alıntılar yaparlar. Oradaki karakterlerle kendilerini özdeşleştirirler ve empati kurma yeteneğini geliştirirler. Okuduklarında, farklı olaylarla ve karakterlerle karşılaşır. Dolayısıyla olaylara farklı bakabilmeyi öğrenirler. Yeni öğrenmeleri sonucunda fikir üretirler.

Çocuklar için hazırlanan metinlerin uzun veya kısa olması da önemli bir etkidir. Bu nedenle metin seçerken, çocukların dikkat sürelerini göz önünde bulundurmak

gerekir. Seviyeye uygun olamayan çok uzun metinler seçildiğinde çocukların hem anlamaları zorlaşmakta hem de dikkatleri dağılmaktadır.

Çocuklarda temel becerilerin geliştirilmesinde seçilen kitaplar ve etkinlikler büyük bir öneme sahiptir. Çocuk edebiyatı ürünleri, temel becerilerin geliştirilmesine kaynak oluşturur. Özellikle masalların çocuklarda çok ayrı bir yeri vardır. “Çocuklar için hikaye ve masal dinlemek çok önemli bir etkinliktir” (Temizyürek, 2003: 164). Çocuklarda hem dinleme becerisinin hem de konuşma becerisinin gelişmesini sağlar.

2.3. Türkçe Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar

Eğitim öğretim süreci ve öğrenciye birtakım temel becerilerin kazandırılması dil becerilerinin gelişmişliğiyle ilgilidir. Dil becerilerinin geliştirilmesi okullarda verilen akademik eğitimle sınırlı kalmamalı, yaşam boyu devam ettirilmelidir (Güneş, 2015). Bu nedenle yeni yöntem ve yaklaşımlar ortaya atılmıştır.

Türkçe dersi çok yönlü bir ders olduğu için farklı yöntem ve tekniklerin kullanılmasını gerektirir. Türkçe Öğretim Programlarında yapılandırmacı yaklaşım merkeze alınmıştır. Yapılandırmacı yaklaşım öğrenciyi merkeze alan yaklaşımdır. Öğrenci yeni öğrenmelerini önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirir. Yapılandırmacı yaklaşım bu konuda öğrenciyi yönlendirir ve öğrenci bu şekilde bilgiyi yeniden yapılandırmayı öğrenir. Yapılandırmacı yaklaşımda dil ve zihinsel beceriler üst düzeyde geliştirilmeye çalışılmaktadır (Güneş, 2009). Öğretmen öğrenciyi yönlendiren rehber konumundadır ve öğrenci bilgiye kendisi ulaşır.

Öğretme sürecinde çok uyarınlı ve etkileşimli bir ortamın olması oldukça önemlidir. Öğretmen bu süreçte öğrencinin dikkatini çekebilecek edebi ürünlerle ve hazırladığı etkinliklerle dersin daha verimli geçmesini sağlayabilir (Göçer, 2010). Öğretmenin öğretim süreci içerisinde kullandığı yöntem ve tekniklerin, seçtiği kaynakların ve dersin amacı doğrultusunda hazırladığı etkinliklerin çok yönlü olması dersin verimliliğini arttırmaktadır.

Bir dersi belirli bir yöntem kullanmadan, hazırlıksız ve plansız bir şekilde işlemek ve aynı zamanda öğrencilerin kavramasını sağlamak zordur. Hem zamanı iyi kullanmak

hem de öğretimi kolaylaştırmak açısından, ders öncesinde belirli bir strateji belirlemek ve bu doğrultuda plan yapmak oldukça önemli ve gereklidir (Arıcı, 2006). Öğretim süreci ancak bu şekilde verimli hale getirilebilir.

Bu çalışma göstergebilimsel yonteme dayalı çözümleninin etkiligi üzerine yapılan bir çalışmadır. Türkçe dersi okuma etkinliklerinde kullanılabilir farklı bir yöntem olan göstergebilimsel çözümlenme yöntemi, hikaye çözümlenmede kullanılmıştır.

2.4. Göstergebilim ve Temel Göstergebilim Kavramları

Göstergebilimin ortaya çıkışında tek bir isimden söz etmek mümkün değildir. Bazı göstergebilimciler Saussure'ün bazıları da Peirce'in başlatıcı olduğunu iddia etmektedirler.

Peirce ve Saussure arasındaki bir diğer fark ise, Peirce çalışmalarını Amerika'da Saussure ise Avrupa'da gerçekleştirmiştir. Bu durumları sadece mekansal fark yaratmamış ve aynı zamanda düşünürlerin kurdukları düzenin de farklı olmasına neden olmuştur (Özmkas, 2009). Bir düşüncenin nerede geliştirildiği ve o düşünce geliştirilirken etkili olan unsurlar oldukça önemlidir. Çalışmanın her aşamasında sahip olunan özellikler geliştirildiği için var olan farklılıklar çalışmayı yönlendirir. Dolayısıyla, her türlü farklılık çalışmanın niteliğini artırır veya azaltır.

Peirce'in ve Saussure göstergebilim için farklı tanımlar yapmışlardır. Peirce, göstergebilimi “mantığa dayalı bir bilim dalı” olarak tanımlarken, Saussure “göstergelerin toplum içindeki yaşamını inceleyecek bir bilim” olarak tanımlıyor (Gümüş ve Şahin, 2012: 36).

Göstergebilimciler, göstergeyi belirlerken gösteren ve gösterilen arasındaki ilişkiyi esas almışlardır (Güneş, 2012). Göstergebilim temelde göstergelerden yola çıktığı için, göstergelerin belirlenmesinde, gösteren ve gösterilen arasındaki ilişki oldukça önemlidir. Dolayısıyla öncelikle gösteren ve gösterilenin tanımlarından yola çıkmak gerekir. Güneş, (2012) gösterileni, “Gösterilen, bir konuşmacının aklında olan ve özgül bir sözcüğü ya da deyişi kullanırken iletmek istediği anlam ya da düşüncedir.” olarak tanımlamıştır. Rifat (2013:97) ise göstereni, “Gösteren, gösterenin doğrudan

duyumsanabilen, algılanabilen bölümüdür; doğal dilin sözlü kesimi açısından bir işitim imgesidir” olarak tanımlamıştır.

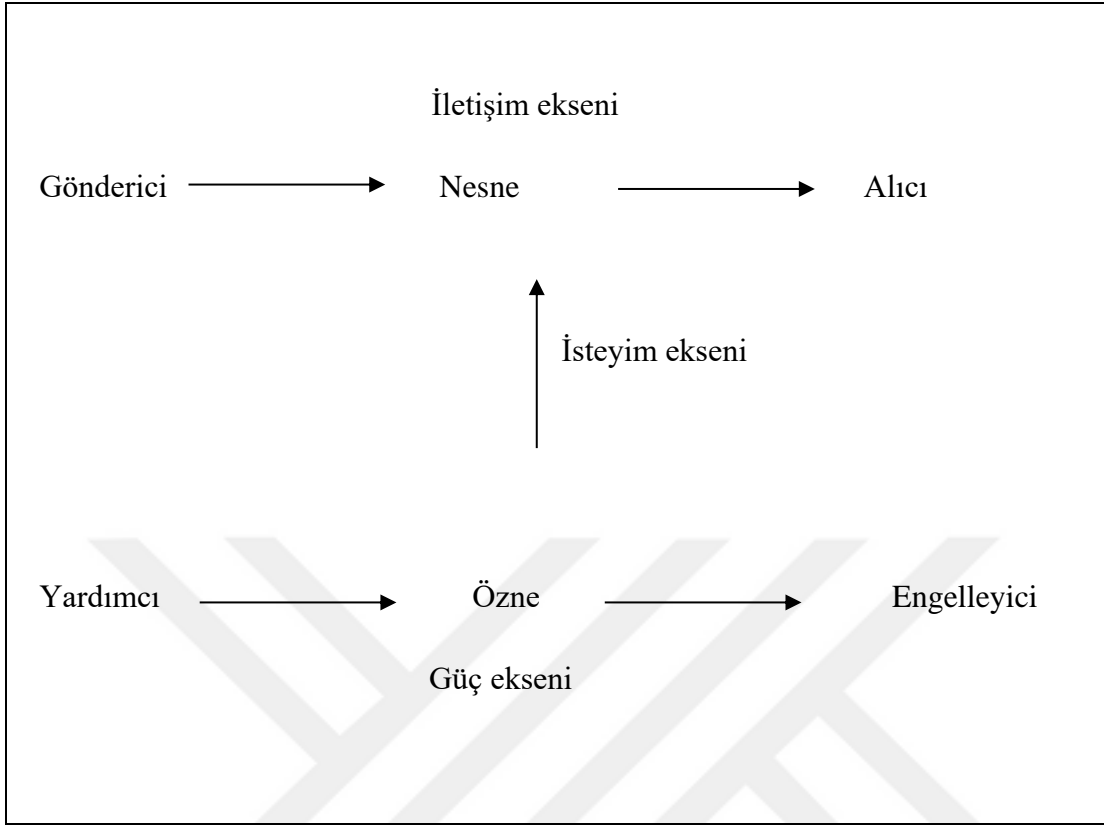
Göstergebilim, temelde anlamla ilgilenir ve yüzey anlamdan çok derin anlama ulaşmaya çalışır. Göstergeler ise bu anlama ulaşmada kullanılan anahtar kelimelerdir. Rifat (2013:97) göstergeyi, “Dil kuramlarında, gösteren (anlatım) ile gösterilen (içerik) düzlemlerinin birleşmesinden, karşılıklı olarak birbirini varsaymasından doğan birime verilen addır gösterge.” olarak tanımlamıştır. Göstergelerin anlamlandırılması üzerinden derin anlama ulaşılır ve metin tahlilleri bu yolla gerçekleştirilir.

Göstergebilim metni çözümlerken yüzeysel yani görünen yapıdan yola çıkar ve daha sonra metnin gizlediği derin yapıya doğru ilerler. “Bütünü belirtmek için *gösterge* sözcüğü kullanılmalı, *kavram* yerine *gösterilen* ve *işitim imgesi* yerine de *gösteren* terimleri benimsenmelidir” (Köktürk ve Eyri, 2013:130). Burada söz edilen işitim imgesi, sözcüğün sahip olduğu seslerle ifade edilmesidir.

2.4.1.Greimas’ın Eyleyenler Örnekçesi

Türkçe derslerinde metin tahlili yapılırken kahramanların eylemleri ve nedenleri üzerinde çok fazla durulmaz. Dolayısıyla derin anlama ulaşma ve anlamı temellendirme eksik kalır. Greimas’ın eyleyenler örnekçesi, kahramanların eylemlerini nedenleriyle birlikte ortaya koymuş ve onların arasındaki iletişim durumunu ve yönünü ele almıştır.

“Söylem düzeyinin bireysel nitelik taşıyan oyuncularını, üretici sürecin anlatsal sözdizim basamağında eylemleriyle tanımlanır ve eyleyen terimiyle gösterilirler” (Kuzu, 2004:39).Greimas’ın kuramında eyleyenler yani eylemi gerçekleştirenler nesnelere daha önemlidir. Greimas’ın oluşturduğu bu eyleyenler örnekçesi de, eyleyenler arasındaki ilişkileri ortaya koymaktadır.

V. Propp'tan esinlenen A.J. Greimas, aşağıdaki eyleyenler örnekçesini oluşturmuştur:

Şekil 1 (Kıran ve Kıran, 2011: 273)

Yukarıda verilen tablo, hikayenin tüm karakterleri için kullanılabilir. Bu durumda özneyi değiştirdiğimiz zaman diğer bütün unsurlar değişecektir.

Gönderici ve alıcı arasındaki iletişim eksenini ise nesne üzerinden sağlanır. Gönderici özneyi harekete geçirir, bu hareket sonrasında bir eylem gerçekleşir ve alıcı da bu eylemden yarar sağlar (Kıran ve Kıran, 2011).

Özne ve nesne arasındaki ilişkiyi sağlayan bir isteyim eksenini vardır (Kıran ve Kıran, 2011). Öznenin ulaşmak istediği, arzu ettiği nesneyle kurduğu ilişki bu eksen üzerinde yer alır. Özne ulaşmak istediği nesnenin peşindedir.

Yardımcı ve engelleyici arasında da bir güç eksenini vardır. Bu güç eksenini de özne üzerinden sağlanır. Özneyi merkeze alan yardımcı ve engelleyici güç dengelerini bu şekilde kurarlar. Yardımcı özneyi güçlendirirken, engelleyici bu gücü yok etmeye çalışır (Kıran ve Kıran, 2011).

2.5. Greimas'ın Eyleyenler Örnekçesinin Türkçe Dersi Okuma Etkinliklerinde Kullanılması

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 7. Sınıf Türkçe ders kitabından seçilen bir metin ile 7. Sınıf öğretmen kılavuz kitabından seçilen dinleme metni Greimas'ın eyleyenler örnekçesine göre çözümlenmiştir.

Metinlerin ortak özellikleri:

- Konu ve ana fikir açısından birbiriyle benzerlik gösterir. (Çevre duyarlılığı)
- Dönem içerisinde işlenen metinlerdir.
- İki metinde hikaye türündedir.
- İki metinde de anlatıcı yazardır.

Türkçe öğretiminde, okuma eğitimi derslerinde hikaye çözümlemesi yapılırken geleneksel bir yöntem olan hikaye haritası kullanılır. Öğrenciler hikayeyi okuduktan sonra 5N 1K sorularını cevaplandırır ve ardından metin altı soruları cevaplamaya geçerler. Hikaye çözümlemede kullanılan bu yöntem, öğrencilerin düşünce ve yorum gücünü sınırlı tutmaktadır. Ayrıca bu yöntemle metnin derin yapısına ulaşamadığımız gibi kahramanları da tam çözümleyemeyiz.

Hikaye içerisinde yer alan kahramanların her eyleminin bir nedeni vardır. Hikaye çözümlerken bu nedenlerin farkında olmak öğrenciyi düşünmeye yönlendirir ve onlara sorgulayıcı bir bakış açısı kazandırır. Hikaye kahramanları arasında bir iletişim vardır ve bu iletişim ulaşılmak istenilen nesneden ya da ulaşma isteğinden meydana gelir. Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin Greimas'ın eyleyenler örnekçesine göre çözümlenişi:

- Özne: Kavak ağacı
- Gönderici: Var olma duygusu
- Nesne: Yaşama isteği
- Alıcı: Kavak ağacı ve ihtiyar adam
- Yardımcı: İhtiyar, köylüler, çiçekler, kuşlar (ibibik kuşu)
- Engelleyici: Fabrikatör, şantiye mühendisleri, mimarlar

- Özne: İhtiyar
- Gönderici: Yeryüzünü çok sevmesi
- Nesne: Sahil kenarındaki kavak ağacının altı
- Alıcı: İhtiyar
- Yardımcı: -
- Engelleyici: Ölüm

- Özne: Fabrikatör
- Gönderici: Maddi çıkarlar
- Nesne: Sahil kenarındaki ormanlık alan
- Alıcı: Fabrikatör
- Yardımcı: Şantiye mühendisleri, mimarlar
- Engelleyici: -

- Özne: İbibik kuşu
- Gönderici: İntikam duygusu
- Nesne: Fabrikanın açılışını engellemek
- Alıcı: İbibik kuşu ve diğer canlılar
- Yardımcı: Diğer kuşlar
- Engelleyici: -

- Özne: Yazar
- Gönderici: Çevre duyarlılığı
- Nesne: Doğayı koruma isteği
- Alıcı: Yazar ve doğa
- Yardımcı: Köylüler, kuşlar
- Engelleyici: Fabrikatör, şantiye mühendisleri, mimarlar

Son Kuşlar adlı hikayenin Greimas'ın eyleyenler örnekçesine göre çözümlenişi:

- Özne: Kuşlar
- Gönderici: Göç zamanı
- Nesne: Yaşam alanına kavuşma isteği
- Alıcı: Konstantin, çocuklar, büyükler
- Yardımcı: Güz mevsimi
- Engelleyici: Konstantin efendi, çocuklar, büyükler, yakalanan çığırtnan kuşlar, ökseler

- Özne: Büyükler
- Gönderici: Sonbahar
- Nesne: Kuşlar
- Alıcı: Büyükler, Konstantin, çocuklar
- Yardımcı: Çocuklar, ökseler, çomaklar, yakalanan çığırtnan kuşlar, Konstantin Efendi
- Engelleyici: -

Hikayenin ikinci kısmı:

- Özne: Yoksul çocuklar
- Gönderici: Mühendis Ahmet Bey
- Nesne: Maddi çıkarlar
- Alıcı: Yoksul çocuklar, Mühendis Ahmet Bey, Hollandalı
- Yardımcı: Mühendis Ahmet Bey, Belediye Talimatnamesi, Hollandalı
- Engelleyici: Polisler

- Özne: Mühendis Ahmet Bey
- Gönderici: Hollandalı
- Nesne: Maddi çıkarlar
- Alıcı: Mühendis Ahmet Bey, Hollandalı
- Yardımcı: Hollandalı, çocuklar, Belediye Talimatnamesi
- Engelleyici: Polisler

- Özne: Hollandalı deri tüccarı
- Gönderici: Bahçe düzenlemesi
- Nesne: Çimen
- Alıcı: Hollandalı deri tüccarı
- Yardımcı: Mühendis Ahmet Bey, çocuklar
- Engelleyici: -

- Özne: Yazar
- Gönderici: Çevre duyarlılığı
- Nesne: Doğayı koruma isteği
- Alıcı: Yazar ve doğa
- Yardımcı: -
- Engelleyici: Konstantin Efendi, büyükler, çocuklar, Hollandalı, Mühendis Ahmet Bey, yoksul çocuklar, Belediye Talimatnamesi

2.6. İlgili Araştırmalar

Kuzu (2004) tarafından yapılan çalışmada amaç, bir durum kesit hikayesi üzerinde eyleyenler modelinin nasıl işleyeceğini ortaya koymaktır. Çözümleme için Ferit Edgü'nün Çılgık adlı hikayesi seçilmiştir. Hikaye bir durum-kesit hikayesi olduğu için, göstergebilimsel yöntemle incelendiğinde, anlatsal bir metinle karşılaşılmamıştır.

İşeri (2000) tarafından yapılan çalışmada, göstergebilimsel yöntem kullanılarak Yolcu ile Yılan adlı metin çözümlenmiştir. Bu çalışma, göstergebilimsel çözümleme yönteminin yazınsal bir metinde nasıl uygulanacağı ve metnin içerik yani anlam boyutuna nasıl bir yaklaşım getirdiğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. İşeri (2010) tarafından yapılan diğer bir çalışmada, Onuncu Yıl Nutku göstergebilimsel yöntemle çözümlenmiştir. Bu çalışmada Onuncu Yıl Nutku'nda Atatürk'ün derin yapıda pek çok anlama sahip olan sözcükleri ve tümceleri kullandığı görülmektedir. Yapılan değerlendirmede, Atatürk'ün ülkülerinin gerçekleştirilmesinde ilerleme sağlanmış fakat yeterli görülmediği ve ilerletilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

İşeri ve Demir Güneş (2008) tarafından yapılan çalışmada, Yahya Kemal Beyatlı'ya ait olan Sessiz Gemi adlı şiir göstergebilimsel yöntemle çözümlenmiştir. Çalışmada şiirin ölüm izleğinin ötesinde sonsuzluk izleğinin bulunduğu göstergebilimsel açıdan, şiirdeki çağrışımlardan ve göstergelerin anlamlandırılmasından yararlanılarak kanıtlanmaya çalışılmıştır.

Uslu (2014) tarafından yapılan çalışmada, Ferit Edgü'nün Bir Gemi'de adlı hikâyesinde, Greimas'ın önerdiği metin inceleme metodu kullanılmıştır. Metinde öncelikle kesitler belirlenmiş ve söylemsel ve anlamasal düzlemde incelenmiştir. Altı tane eyleyenin bulunduğu anlatı izlenceleri tespit edilmiştir.

Yılmaz (2013) tarafından yapılan çalışmada, Sait Faik'in Şehri Unutan Adam adlı hikayesi Greimas'ın ortaya koyduğu göstergebilimsel çözümleme yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda metinle ilgili bazı iletilere ulaşılmıştır. Toplumda var olan kalıplaşmış ifadeler doğrultusunda bireye tepki verildiği görülmüştür.

Bu çalışmalar, görüldüğü gibi, metinlerin anlamlandırılması amacıyla yapılmış çalışmalardır. Çalışmamızda ise göstergebilimsel çözümleme yönteminin dil öğretim ortamında, basit ve temel düzeyde uygulamaya konulması konu edilmiştir. Ulusal alanyazında bu nitelikte Kuzu (2016) tarafından yapılmış yalnız bir çalışmaya rastlanmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın modeli

Çalışmada deney öncesi model olan tek grup ön test son test model (Karasar, 2013) uygulanmıştır. Bu model, gelişigüzel seçilmiş bir deney grubuna bağımsız değişken (manipülasyon) uygulanmadan önce ve uygulandıktan sonra yapılan ölçümler arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla yapılır. Deney sonrası başarı puanlarının deney öncesi puanlardan fazla olması durumunda başarının uygulanan bağımsız değişkenden kaynaklandığı kabul edilir (Büyüköztürk 2015). Ölçümler üç alan uzmanı tarafından aynı gruba ait ön test ve son test puanları üzerinden yapılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Ankara ili Etimesgut ilçesi Ahi Evran Ortaokulu 7. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma grubu 7 kız, 10 erkek olmak üzere 17 öğrenciden oluşmaktadır.

3.3. Uygulama Süreci

Bu çalışma da ilk olarak Ahi Evran Ortaokulu'nda 7. sınıf öğrencileri üzerinde araştırmacı tarafından hazırlanmış ve geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış olan Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları uygulanmıştır. Sonraki aşamada, öğrencilere gösterebilimsel çözümlene yöntemiyle ilgili bilgi verilmiştir. Son olarak, Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları aynı öğrenciler üzerinde uygulanmış ve

öğrencilerin iki testten aldıkları puanlar karşılaştırılarak uygulanan yöntemin etkililiği hakkında karar verilmiştir.

1. Hikayedeki temel olay/durum nedir?
2. Olayın/durumun (hikayedeki çatışmanın) kahramanları kimlerdir?
3. Hikayenin içinde yer aldığı mekan neresidir?
4. Hikayenin içinde gerçekleştiği zaman nedir?
5. Hikayedeki anlatım kimin dilinden gerçekleşiyor? (yazar mı, kahraman mı, üçüncü bir kişi mi?)
6. Hikayedeki temel sorun nedir? Kahraman neden şikayet etmektedir?
7. Kahramanın ulaşmak istediği varlık ya da duygu nedir?
8. Kahramanda bu istek ya da duyguyu yaratan neden nedir?
9. Kahraman bu isteğine ulaşmak amacıyla ne gibi eylemde bulunuyor?
10. Kahraman sonunda amacına/isteğine ulaşabiliyor mu? (a ya da b seçeneği cevaplanacak)
 - a. Amacına/isteğine ulaştı ise ona destek olan kimdir/ nedir?
 - b. Amacına ulaşamadı ise engelleyen kimdir/nedir?

Hikayenin oluşturucu öğeleri olan, yukarıdaki temel unsurlardan yola çıkılarak her iki hikaye için ayrı ayrı puanlama anahtarları oluşturulmuştur. Her hikayenin anlaşılmasında temel alınabilecek sorular olmasına özen gösterilmiştir. Puanlama anahtarının oluşturulmasında metin türüne özgü özellikler esas alınmıştır. İncelenen metin hikaye türünde bir metindir. Hikayeyi oluşturan temel unsurlar diğer bir deyişle hikayenin oluşturucu öğeleri üzerinden sorulmuştur. Bu sorular hikayenin içeriğine özgü özel sorular olmayıp her hikaye için genel şablon oluşturabilecek türden olmasına özen gösterilmiştir. Çünkü burada esas olan gerek geleneksel yöntemde gerekse göstergebilimsel çalışmamıza konu olan hikayenin özüne ulaşabilmektir yani hikayeyi anlayabilmektir. Hikayenin oluşturucu öğeleri de burada yer zaman kahramanlar

olay/durumdur. Ayrıca hikayedeki temel kurguyu oluşturan merak unsuru ve çatışma unsurları da dikkate alınmıştır.

Amaç dilbilimsel çözümleme yönteminin ders ortamına taşınması olduğu için, göstergebilimsel çözümleme yöntemine dayalı ders anlatılarında, öğrencilerin seviyeleri dikkate alınarak çok ayrıntıya girilmeden, Greimas'ın hikayelerdeki anlamsal yapıyı ve anlatı düzeyini belirleyen eyleyenler üzerinden gidilmiştir. Bu eyleyenler basit düzeyde tanıtılmış ve eyleyenlerin ilişkilerini kavramalarını sağlamak amacıyla seçilen hikayeler üzerinde eğitim gerçekleştirilmiştir. Oluşturucu öğeleri içeren sorular üzerinden öntest ve sontest yapılmıştır. Öntest geleneksel yöntemle Bir kavak ve İnsanlar adlı hikaye üzerinden uygulanmıştır. Sontest ise göstergebilimsel çözümleme yöntemiyle ilgili bahsedilen düzeyde eğitim verildikten sonra Son Kuşlar adlı hikaye üzerinden uygulanmıştır. Uygulama süreci, aynı grup üzerinde ve araştırmayı yapan kişi tarafından yürütülmüştür.

3.4. Verileri Toplanması

Bu bölümde araştırmada kullanılan veri toplama araçlarına ve verilerin analizine ait bilgiler yer almaktadır.

3.5. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan Bir Kavak ve İnsanlar ve Son Kuşlar adlı hikayelerin değerlendirme soruları veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları hazırlandıktan sonra uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanların görüşleri doğrultusunda teste son hali (EK 1) verilmiş ve öğrenciler üzerinde deneme uygulaması yapılmıştır. Öğrencilerin Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme sorularına verdikleri yanıtlar üç farklı puanlayıcı tarafından değerlendirilmiştir. Puanlayıcılar arası güvenilirliğe üç puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki ilişkiye bakılarak karar verilmiştir. Üç puan seti de normal

dağılım gösterdiği için ilişki Pearson Korelasyon katsayısı aracılığıyla hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyon katsayıları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Bir Kavak ve İnsanlar Adlı Hikayenin Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları (Deneme Uygulaması)

Maddeler	A-B	A-C	B-C	Maddeler	A-B	A-C	B-C
Madde 1	0.92	0.88	0.91	Madde 7	0.97	0.95	0.96
Madde 2	0.87	0.87	0.86	Madde 8	0.91	0.93	0.92
Madde 3	0.91	0.90	0.93	Madde 9	0.86	0.85	0.86
Madde 4	0.86	0.89	0.91	Madde 10	0.83	0.86	0.87
Madde 5	0.94	0.90	0.93	Toplam Puan	0.91	0.89	0.92
Madde 6	0.87	0.85	0.88				

*A: Birinci Puanlayıcı B: İkinci Puanlayıcı C: Üçüncü Puanlayıcı

Tablo 1 incelendiğinde korelasyon katsayılarının 0.80’in üzerinde olduğu görülmektedir. 0.70’in üzerindeki korelasyon katsayıları yüksek ilişkiyi gösterdiği için (Büyüköztürk, Çokluk Bökeoğlu ve Köklü, 2009) puanlayıcılar arası güvenirliliğin maddeler ve toplam puan anlamında yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir.

Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları hazırlanırken de Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayede olduğu gibi ilk olarak sorular hazırlanmış ve uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanların görüşleri doğrultusunda teste son hali (EK 2) verilmiş ve öğrenciler üzerinde deneme uygulaması yapılmıştır. Öğrencilerin Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme sorularına verdikleri yanıtlar üç farklı puanlayıcı tarafından değerlendirilmiştir. Puanlayıcılar arası güvenirliliğe üç puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki ilişkiye bakılarak karar verilmiştir. Üç puan seti de normal dağılım gösterdiği için ilişki Pearson Korelasyon katsayısı aracılığıyla hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyon katsayıları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Son Kuşlar Adlı Hikayenin Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları (Deneme Uygulaması)

Maddeler	A-B	A-C	B-C	Maddeler	A-B	A-C	B-C
Madde 1	0.83	0.85	0.82	Madde 7	0.90	0.92	0.90
Madde 2	0.87	0.87	0.86	Madde 8	0.89	0.91	0.90
Madde 3	0.84	0.83	0.83	Madde 9	0.94	0.92	0.93
Madde 4	0.96	0.97	0.95	Madde 10	0.91	0.94	0.93
Madde 5	0.84	0.87	0.83	Toplam Puan	0.91	0.90	0.91
Madde 6	0.86	0.86	0.85				

*A: Birinci Puanlayıcı B: İkinci Puanlayıcı C: Üçüncü Puanlayıcı

Tablo 2 incelendiğinde korelasyon katsayılarının 0.80'in üzerinde olduğu görülmektedir. 0.70'in üzerindeki korelasyon katsayıları yüksek ilişkiyi gösterdiği için (Büyüköztürk, Çokluk Bökeoğlu ve Köklü, 2009) puanlayıcılar arası güvenilirliğin maddeler ve toplam puan anlamında yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir.

Öğrencilerin öntest ve sontest olarak aynı testi almaları durumunda sontestten ve öntest arasındaki farkın yöntemden mi yoksa teste aşinalıktan mı kaynaklanacağını bilinemez. Bu yüzden öntest ve sontestin konu bakımından farklı olmasına karar verilmiştir ve Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları öntest ve Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları ise son test olarak kullanılmıştır. İki test arasındaki puanların karşılaştırılması ancak testlerin eşdeğer olması ile mümkündür.

Testlerin eşdeğer olması için karşılıklı maddelerin yüksek derecede ilişki göstermesi gerekmektedir. Karşılıklı maddelere ait korelasyon katsayıları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Karşılıklı Maddelerin Korelasyon Katsayıları

Maddeler	R	Maddeler	R
Madde 1	0.93	Madde 6	0.84
Madde 2	0.87	Madde 7	0.89
Madde 3	0.88	Madde 8	0.91
Madde 4	0.96	Madde 9	0.81
Madde 5	0.94	Madde 10	0.87

Tablo 3 incelendiğinde karşılıklı maddeler arasında korelasyon katsayıların 0.80'in üzerinde olduğu görülmektedir. Buna göre karşılıklı maddeler arasında yüksek düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu ifade edilebilir. Bu ilişkiler testlerin eşdeğer olduğunu ve istatistiksel açıdan birbirinin yerine kullanılabileceğini göstermektedir.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı olan öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) elde ettikleri puanlar ile sontestten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığına testlerden elde edilen puanlar normal dağılım gösterdiği için ilişkili örneklem t testi ile bakılacaktır. İlişkili örneklem t-testi aynı grup üzerinden aynı ölçme aracıyla iki defa ölçüm alındığında ve bu ölçümlere ilişkin ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı test edilmek istendiğinde başvurulabilecek bir analizdir (Tanrıoğen, 2012).

Araştırmanın ikinci amacı olan öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunup bulunmadığının belirlenmesi için Tekrarlı ölçümler için iki faktörlü ANOVA analizi kullanılacaktır. Tekrarlı ölçümler için iki faktörlü ANOVA analizinde iki yada daha fazla grubu içeren bir bağımsız değişken ve birbirleriyle ilişkili yada tekrarlanan ölçümler söz konusudur. İlişkili veya tekrarlı ölçümler aynı denekler üzerinde

belirli zaman aralıklarında tekrarlanarak gerçekleştirilmelidir. Bu test ile amaç, bağımsız değişkenin ilişkili ölçümler üzerindeki etkisini belirlemektir. Daha açık bir ifade ile bağımsız değişkene ait grupların, ilişkili veya tekrarlı ölçümler arasında farklı bir etkiye sahip olup olmadığı tespit etmektir. (Ural, 2006, 235)

Araştırmanın üçüncü amacı olan öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasındaki fark ile akademik başarı puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığını Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı hesaplanarak belirlenecektir. Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı Sosyal bilimlerde en sık kullanılan korelasyon katsayısıdır. Normal dağılım gösteren iki sürekli değişken arasındaki ilişkinin gücünü ve yönünü belirlemekte kullanılır.

Öğrencilerin öntest ve sonteste verdikleri yanıtlar üç farklı değerlendirici tarafından puanlanmış ve bu puanların ortalamaları alınarak öntest ve sontest puanları elde edilmiştir. Puanlayıcılar arası güvenilirliğe üç puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki ilişkiye bakılarak karar verilmiştir. Her iki hikayeye ait tüm puan setleri normal dağılım gösterdiği için ilişki Pearson Korelasyon katsayısı aracılığıyla hesaplanmıştır. Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikaye için hesaplanan korelasyon katsayıları Tablo 4'te ve Son Kuşlar adlı hikaye için hesaplanan korelasyon katsayıları da Tablo 5'te sunulmuştur. Ayrıca, üç puanlayıcının verdikleri puanların ortalaması alınarak elde edilen toplam puanların iç tutarlılık güvenirlığının belirlenmesi için Cronbach alfa iç tutarlık katsayı hesaplanmıştır. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı öntest için 0.91 ve sontest için 0.87 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, öntest ve sontestten elde edilen puanların içtutarlık anlamında güvenilir oldukları ifade edilebilir.

Tablo 4. Bir Kavak ve İnsanlar Adlı Hikayenin Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları (Asıl Uygulama)

Maddeler	A-B	A-C	B-C	Maddeler	A-B	A-C	B-C
Madde 1	0.90	0.87	0.89	Madde 7	0.93	0.91	0.91
Madde 2	0.88	0.87	0.87	Madde 8	0.91	0.93	0.92
Madde 3	0.90	0.90	0.92	Madde 9	0.85	0.83	0.84
Madde 4	0.87	0.89	0.90	Madde 10	0.82	0.85	0.85
Madde 5	0.92	0.90	0.91	Toplam Puan	0.89	0.87	0.90
Madde 6	0.89	0.85	0.86				

*A: Birinci Puanlayıcı B: İkinci Puanlayıcı C: Üçüncü Puanlayıcı

Tablo 4 incelendiğinde korelasyon katsayılarının 0.80'in üzerinde olduğu görülmektedir. 0.70'in üzerindeki korelasyon katsayıları yüksek ilişkiyi gösterdiği için (Büyüköztürk, Çokluk Bökeoğlu ve Köklü, 2009) puanlayıcılar arası güvenirliliğin maddeler ve toplam puan anlamında yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir.

Tablo 5. Son Kuşlar Adlı Hikayenin Puanlayıcılar Arası Tutarlılık Katsayıları (Asıl Uygulama)

Maddeler	A-B	A-C	B-C	Maddeler	A-B	A-C	B-C
Madde 1	0.84	0.83	0.83	Madde 7	0.89	0.91	0.88
Madde 2	0.86	0.85	0.86	Madde 8	0.88	0.89	0.87
Madde 3	0.83	0.85	0.82	Madde 9	0.91	0.90	0.91
Madde 4	0.92	0.93	0.94	Madde 10	0.91	0.90	0.89
Madde 5	0.85	0.86	0.84	Toplam Puan	0.88	0.87	0.88
Madde 6	0.85	0.82	0.83				

*A: Birinci Puanlayıcı B: İkinci Puanlayıcı C: Üçüncü Puanlayıcı

Tablo 5 incelendiğinde korelasyon katsayılarının 0.80'in üzerinde olduğu görülmektedir. 0.70'in üzerindeki korelasyon katsayıları yüksek ilişkiyi gösterdiği için (Büyüköztürk, Çokluk Bökeoğlu ve Köklü, 2009) puanlayıcılar arası güvenirliliğin maddeler ve toplam puan anlamında yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) elde ettikleri puanlar ile sontestten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığını belirlemek için ilişkili örneklem t testi uygulanmıştır. İlişkili örneklem t testi sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Sontest ve Öntest Puanlarının Karşılaştırılmasına Dair İlişkili Örneklem t Testi Sonuçları

Değişken	N	\bar{X}	S	Sd	T	P
Öntest	17	76.71	21.49	16	5.16	0.001
Sontest	17	88.51	14.91			

Tablo 6 incelendiğinde, öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) elde ettikleri puanlar ile sontestten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. ($t=5.16, p<0.05$). Bir başka deyişle öğrencilerin Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme sorularından elde ettikleri puanların ortalaması ($\bar{X}_S=88.51$) Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme sorularından elde ettikleri puanların ortalamasından ($\bar{X}_O=76.71$) anlamlı bir şekilde daha büyüktür. Çünkü öğrenciler geleneksel yöntemle sadece hikaye haritası üzerinden çözümleme yaptıklarında hikayeye sorgulayıcı gözle bakmıyorlar. Dolayısıyla çok yönlü düşünemiyorlar ve bu da metin altı soruları cevaplarken yorumlama güçlerine yansıyor. Fakat Son Kuşlar adlı hikayede göstergebilimsel çözümleme yöntemiyle öğrenciler sorgulayıcı bir bakış açısına yönlendiriliyor ve metin altı soruları bu doğrultuda cevaplıyorlar. Öğrenciler soruları cevaplarken farklı bakış açıları geliştirdikleri için çok yönlü düşünebiliyorlar ve bu da başarılarına olumlu yönde yansıyor.

Araştırmanın ikinci amacı olan öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunup bulunmadığının belirlenmesi için tekrarlı ölçümler için iki faktörlü ANOVA analizi uygulanmıştır. Tekrarlı ölçümler için iki faktörlü ANOVA analizi sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Sontest ve Öntest Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına Dair Tekrarlı Ölçümler İçin İki Faktörlü Anova Analizi Sonuçları

Değişken	N	\bar{X} (Fark)	S	Sd	F (Wilk’ Lamda)	P
Kız	7	6.14	9.62	14	2.59	0.110
Erkek	10	15.77	11.79			

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir ($F(14,.05)=2.59$, $p>.05$). Bir başka deyişle, erkek öğrencilerin sontest ve öntest puan farkları ile kız öğrencilerin sontest ve öntest puan farkları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Araştırmanın üçüncü amacı olan öğrencilerin öntestten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasındaki fark ile akademik başarı puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığının belirlenmesi için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır.

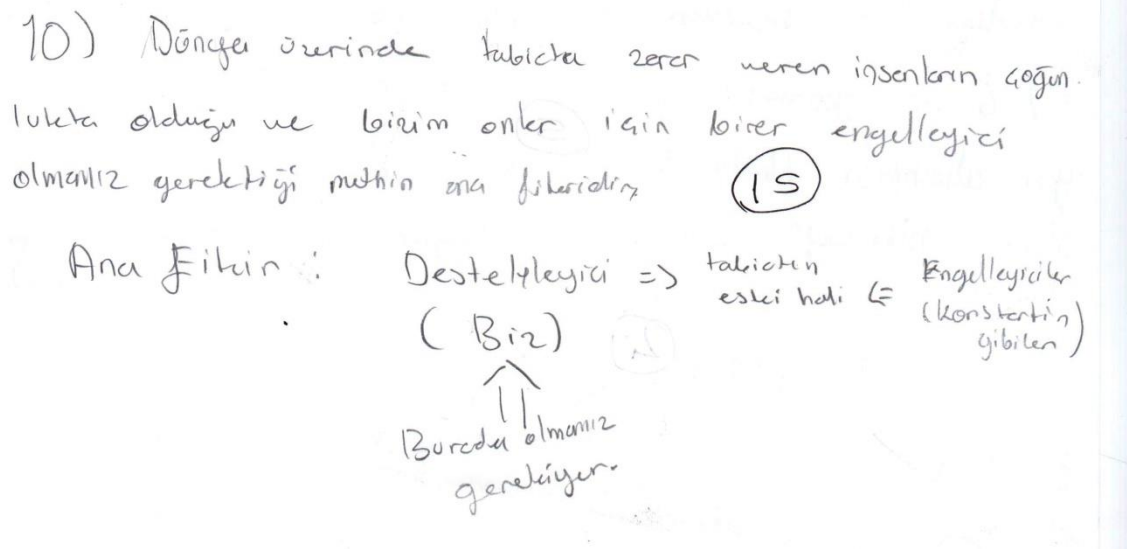
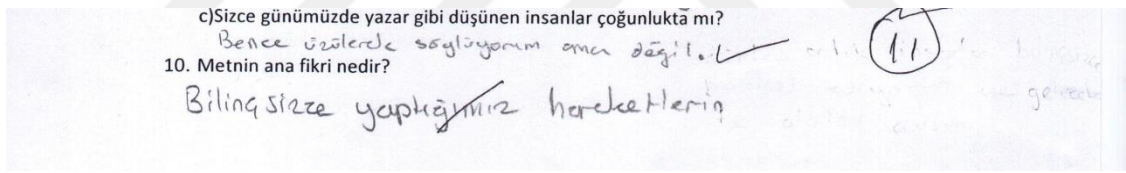
Tablo 8. Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısının hesaplanmasına dair analiz sonuçları

Değişkenler	R	P
Fark Puanı-Yıl Sonu Başarı Puanı	-0.517	0.017

Tablo 8'e göre öğrencilerin ön testten (Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar ile son testten (Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları) aldıkları puanlar arasında fark ile akademik başarı puanları arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=-0.517$, $p<.05$). Bir başka deyişle, öğrencilerin akademik başarıları arttıkça ön test ve son test puanları arasındaki fark azalmaktadır. Buna göre, göstergebilimsel yöntemin akademik başarıları düşük öğrencilerin testten aldıkları puanı arttırmaları bakımından daha etkili olduğu ifade edilebilir.

Eyleyenler Örnekçesi'nin basit düzeyde öğrencilere anlatımından sonra öntest ve sontest değerlendirme soruları arasındaki farklar:

Aşağıda aynı öğrenciye ait olan öntest ve sontest uygulamalarından seçilen değerlendirme sorusunda öğrencinin, metnin ana fikrinin belirlenmesinde sontestte daha başarılı olduğu görülmüştür.

Metnin ana fikrinin belirlenmesinde başka bir öğrenciye ait olan öntest ve sontest uygulamalarından seçilen cevaplar:

10) 10. Soru = Doğaya zarar verirken o canlıların ne kadar üzüldüğünü bilmezler.

10) Metnin ana fikri = Doğanın tahrip edilmesi ve zarar verilmesidir. Bu soruyu örneği doğa çalışarak engellemleri doğayı tahrip eden ve doğaya zarar verenlerdir.

Aynı öğrenciye ait olan öntest ve sontest uygulamalarından seçilen değerlendirme sorusunda, öğrencinin yorum gücünü son testin uygulama sorusunda daha fazla kullandığı görülmüştür. Metindeki sorunları belirlemede ve getirdiği çözüm önerilerinde sontestin uygulama sorusuna verdiği cevapta, olaylara farklı açılardan bakmış ve bu da yorum gücüne yansımıştır.

1. Soru = e - Metindeki sorun kavak ağacının kesilmesidir. Bu sorunun nedeni doğanın ortasına bir fabrika kurulmasıdır. Bu sorunu çözmek için fabrikanın böyle ormanlık doğal güzellikte dolu bir yere değil de bir araziye yapılabilir ✓

e. Birinci sorun Konstantin efendinin ustaları aulamasıdır. Bu sorunun nedeni bilinçsizlik belkide içinde onları yok etme hissidir. Bu sorunu çözmek için tekniğe belki bunlarla ilgili kamu spotları yapılabilir butür hayvanlar koruma altına alınıp aulanlara çöze verilebilir. Diğer sorun ise Ötçü olan Hollandalıların ciimleri istemesidir. Bu sorunun nedeni bu yoldaki ciimlerin doğal olmasıdır. Ve Hollandalının bunların daha güzel bulmasıdır. Bu sorunu çözmek için ciimlerin yok olmaması için onları tutucu bir şey yapılabilir. 1. Ötçü 2. Kustar 3. Biletim eksenini 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Farklı öğrencilere ait olan öntest ve sontest uygulamalarından seçilen değerlendirme sorularında, Eyleyenler Örnekçesi'nde yer alan kahramanların eylemlerinin nedenlerin sontestin değerlendirme sorularının cevaplandırılmasında etkili olduğu görülmüştür. Eylemlerin nedenleri açıklanırken kahramanların arasındaki güç, isteyim ve iletişim eksenleri de dikkate alınmıştır.

3) Her yeri sanjileştirme amacı olan insanlar (10)

3) Kuşları avlamak veya çimenleri sökmeye amaç olmayan insanlar piknik vb. aktiviteler için odaya gidip gelir ama kötü amaçları olan insanlar kuşları (3) yemek için, avlamak için veya kendilerince çimenleri güzelleştirmek için çimenleri söken insanlar yine aynı amaçla geliyor.

nesne (kuşlar)	nesne (çimenler)	nesne (piknik vb. aktiviteler)
↑	↑	↑
Örne	Örne	Örne
(Konstantin)	(Hollandalı)	(normal insanlar)

Aynı öğrenciye ait olan sontestin değerlendirme sorularından seçilen cevaplarda Eyleyenler Örnekçesi'nde yer alan kavramlar üzerinden gidilmiştir.

4) destekleyici (Konstantin) => çocuklar <= Engellejici (Yale)
Şenada da görüldüğü üzere bu kötü izi gönen kişi Konstantin efendi. Konstantin efendi bu salim izi yaparken bir ağırtaan kuş ve bir (10) okese kullanıyor. Ağırtaan kuşa yardım için gelen kuşlar okeslere yapıyor ve yatacağı yortan

8-) Anlatıyoruz, Yazar (2)

9-) a) ✓

Eski şairler
(gök yüzündeki esmer lekeler, güzel şairler)

↑↑

Engelleyiciler \Leftarrow Yazar \Rightarrow Destekleyici (onun gibiler
ama maksat
yeterli değil)

(11) (Hollandalı ve Konstantin)
gibiler

~~Keen~~ Ekranda gözüldüğü gibi yazar gökyüzündeki esmer
lekeler, yol kenarlarındaki şairler gibi tabii ki eski şairler

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın problemine yönelik sonuçlara ve bu sonuçlara bağlı olarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

Türkçe eğitim ve öğretim programının amacı öğrencilerin temel dil becerilerinin geliştirilmesidir. Bu temel dil becerilerinin geliştirilmesinde kullanılan yöntem ve teknikler oldukça önemlidir.

Ortaokul 7. Sınıf öğrencilerine uygulanan göstergebilimsel çözümleme yöntemini temel alan bu çalışmada, geleneksel yöntemle hikaye çözümleme ve göstergebilimsel yöntemle hikaye çözümleme ayrı ayrı hazırlanan değerlendirme soruları üzerinden karşılaştırılmıştır.

Öğrencilere, araştırmacı ve alan uzmanları tarafından hazırlanan Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin metin altı soruları öntest olarak uygulanmıştır. Sonrasında göstergebilimsel yöntem öğrencilere seviyelerine uygun bir şekilde anlatıldıktan sonra Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme soruları sontest olarak uygulanmıştır. Öğrencilere uygulanan değerlendirme soruları üzerinden veriler toplanmıştır. Öğrencilerin öntestten elde ettikleri puanlar ile sontestten elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir fark bulunduğu görülmektedir. Testlerden elde edilen puanlar normal dağılım gösterdiği için ilişkili örneklem t testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin, Son Kuşlar adlı hikayenin değerlendirme sorularından elde ettikleri puanların ortalaması, Bir Kavak ve İnsanlar adlı hikayenin değerlendirme sorularından elde ettikleri puanların ortalamasından, anlamlı bir şekilde daha büyük olduğu görülmüştür. Göstergebilimsel yöntemin okuma becerisini geliştirmede geleneksel yönteme göre daha etkili olduğu görülmüştür. Greimas'ın eyleyenler modeli öğrencilerin derin yapıya ulaşmalarını sağlamasının yanı sıra, uygulanan değerlendirme sorularının cevaplanmasında da oldukça etkili olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin öntestten aldıkları puanlar ile son testten aldıkları puanlar arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür. Bu değerlendirme yöntemin etkililiği konusunda bir fark ortaya koymamaktadır.

Öğrencilerin öntestten aldıkları puanlar ile son testten aldıkları puanlar arasındaki fark ile akademik başarı puanları arasında, negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Göstergebilimsel yöntemin akademik başarısı düşük öğrencilerin testten aldıkları puanı arttırmaları bakımından daha etkili olduğu görülmüştür. Özellikle akademik başarısı düşük olan öğrencilerin göstergebilimsel çözümlene yöntemiyle daha başarılı olmaları yöntemin etkililiğini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Türkçe öğretiminde okuma becerisini geliştirmeye yönelik farklı çalışmalar da yapılmıştır. Durukan (2012) tarafından yapılan çalışmada, olaya dayalı öğrenme yönteminin okuma eğitimi üzerinde nasıl kullanılabilceğine dair bir öneri getirilmiştir ve ilköğretim ikinci kademe düzeyinde karşılaşılabilecek bir problem üzerinden örnek senaryo sunulmuştur. Olaya dayalı öğrenme yöntemi günlük hayatta karşılaşılabileceğimiz bir sorunun kurgulanıp sınıf ortamına taşınmasını sağlamaktadır. Bu yöntem sayesinde öğrenciler hem sorunun farkına varabilmekte hem de sınıf içerisinde kullanılan farklı yöntem ve tekniklerle soruna farklı çözüm önerileri getirebilmektedirler.

Türkçe eğitiminde yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik de farklı uygulamalar yapılmıştır. Kuzu (2016) tarafından yapılan çalışmada, göstergebilimsel çözümlene kuramına dayalı bir yazma dersi etkinliğinin, öğrencilerin yazma becerilerinde etkili olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır ve çözümlene aracı olarak görsel bir metin olan karikatür seçilmiştir. Bu çalışmada öğrencilerin metnin konusunu kavrama, iletiye ulaşma ve konuyu boyutlandırma becerisini kazandırma bakımından etkili olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın sonucunda uygulamanın yazma çalışmalarını daha etkili ve başarılı hale getirdiği söylenebilir.

Temel dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik olarak kullanılan yöntemler örneğin Fransa'da olduğu gibi (Kıran A. , 1998), öğrencileri ezberle yönelten yöntemlerin yanı sıra öğrencilerin sorgulayıcı bakış açılarına sahip olmalarını, eleştirel düşüncelerini ve dolayısıyla yeni düşünceler üretmelerini sağlamaktadır.

5.2. Öneriler

Türkçe dersi eğitim ve öğretiminde dil becerilerinin geliştirilmesi esas alınmıştır. Derste kullanılan yöntem ve teknikler, hazırlanan etkinlikler bu doğrultuda seçilmiştir. Okuma eğitimi, yazma eğitimi, konuşma eğitimi, dinleme eğitimi ve dilbilgisi öğretimi gerçekleştirilirken etkinlikler çok yönlü hazırlanmalı ve öğrencilerin sahip olduğu bilişsel farkındalığı artırmalıdır. Öğrenciler yeni öğrenmelerine sorgulayıcı bakabilmeli ve eleştirmelidirler.

Bu çalışmada daha çok Türkçe öğretiminde okuma eğitimi gerçekleştirilirken, görülen sorunlar ve önerilen yöntem üzerinde durulmuştur. Seçilen iki tane hikaye üzerinden göstergebilimsel yöntem Türkçe dersi okuma etkinliklerine taşınmıştır. Geleneksel yöntemle hikaye çözümleme ile göstergebilimsel yöntem ile hikaye çözümleme arasında nasıl bir fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmanın sonuçlarına göre aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Ders kitapları hazırlanırken okuma eğitimi için hazırlanan metin tahlili etkinliklerinde göstergebilimsel çözümleme yöntemine yer verilmeli ve etkinlikler bu doğrultuda çeşitli hale getirilmelidir.
- Türkçe eğitimi ve öğretiminde hikaye çözümleme, geleneksel bir yöntem olan hikaye haritasının yanı sıra göstergebilimsel yöntemle hikaye çözümleme gibi farklı yöntemler kullanılmalıdır. Fakat farklı yöntemler eski yöntemlerin yerine getirilmemeli, var olan yöntemin yanında bir seçenek olarak sunulmalıdır.

Önerilen Etkinlik Örneği: Türkçe dersi çalışma kitaplarında yer alan hikaye haritasının ve Greimas'ın Eyleyenler Örneği'nin bir arada kullanıldığı bir ders etkinliği oluşturuldu.

Hikaye çözümleme etkinliği:

Seçilen hikaye: Unutulmayan hafta (ek-15)

1.aşama: (Hikaye haritasında yer alan sorulardan oluşmaktadır.)

- a. Öyküdeki temel olay/durum nedir?

- b. Olayın/durumun (öyküdeki çatışmanın) kahramanları kimlerdir?
- c. Öykünün içinde yer aldığı mekan neresidir?
- d. Öykünün içinde gerçekleştiği zaman nedir?
- e. Öyküdeki temel sorun nedir? Yazar neden şikayet etmektedir?

2. aşama:

- a) Hikayede yer alan kahramanları yazınız. (Özneler)
- b) Kahramanları harekete geçiren nedenleri yazınız. (Göndericiler)
- c) Kahramanların ulaşmak istedikleri şeyleri yazınız. (Nesneler)
- d) İşten yarar sağlayanları yazınız. (Alıcılar)
- e) Kahramanların istediklerine ulaşmalarında onlara yardımcı olan kişi veya varlıkları yazınız. (Yardımcılar)
- f) Kahramanların istediklerine ulaşmalarında onlara engel olan kişi veya varlıkları yazınız. (Engelleyiciler)
- g) Metnin ana fikrini yazınız.

3.aşama: Hikayeyi çözümlerken kahramanları eyleme geçiren unsurlar bizim için neden önemlidir?

4.aşama: Karakterlerin arasındaki iletişim olayların akışını etkiler mi?

5. aşama: Oluşturulan etkinlik sonrasında bir yazma çalışması da yaptırılır.
(Yazma eğitimi)

Bu etkinlikten yola çıkarak, gelecekteki hedeflerinizle ilgili bir kompozisyon yazınız. (Kendinizi Eyleyenler Örnekçesi'ndeki özne yerine koyun ve yapacağınız yazma çalışmasında Eyleyenler Örnekçesi'ndeki kavramları dikkate alın.)

6. aşama: Yazma çalışmasından sonra öğrencilere bir etkinliği yaptırılır.
(Konuşma eğitimi)

Aşağıdaki etkinlikte öğrenciler istek kartlarından birini seçer ve seçtikleri kart doğrultusunda on dakikalık bir konuşma yaparlar.

Şekil 2. İstek Kartları

- Eyleyenler örnekçesi bir hikaye çözümleme yöntemi olarak öğrencilere öğretilmelidir. Öğrencilerle bu öğretim üzerinden kendi çözümleri ve anlamlandırmaları için de yazma eğitimi yaptırılmalıdır.
- Okuma eğitimi derslerinde metin tahlili yapılırken, öğrencilere ezberden uzak sorgulayıcı bir bakış açısı kazandırılmalıdır. Bu bağlamda derslerde yeni öğretim yaklaşımlarına uygun yöntem ve tekniklere yer verilmelidir. Kuzu (2016) tarafından yapılan çalışmada, yazma becerisi görsel bir metin olan karikatürler üzerinden göstergebilimsel yöntemle geliştirilmeye çalışılmıştır. Göstergebilimsel çözümleme yönteminin yazma becerisinin geliştirilmesinde daha etkili olduğu görülmüştür.
- Uygulama sürecindeki deneyimlerden hareketle bu yöntem kullanılırken metni çözümlmeye öğrenciler doğrudan dahil edilerek sözel ifadelerle başlanmalı ve kuramsal kısmı en son verilmelidir.
- Göstergebilimsel yöntemle hikaye çözümlerken öğrenci merkezli, yaparak yaşayarak öğretme yaklaşımından hareketle öğrencilerin buluş yolunu kullanarak hikayenin özüne ulaşmaları sağlanmalı, bu amaçla konuşma eğitiminde de faydalanılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akyol, H. (1997). Okuma Metinlerindeki Soruların Sınıflandırılması. Eğitim ve Bilim, 21 (105), 10-17.
- Arı, G. (2010). Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi, Ankara: Pegem Akademi.
- Arıcı, A.F. (2006). Türkçe Öğretiminde Kullanılan Strateji Yöntem ve Teknikler, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(1), 299-307.
- Aytaş, G. (2005). Okuma Eğitimi, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi
- Bayatlı, N., Hamzadayı, E., Çetinkaya, G., Ülper, H. (2013). Gülen Ada Öyküsünün Göstergibilimsel Çözümlemesi. Tarih Okulu Dergisi (TOD), Aralık, XVI, ss. 351-370.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk Bökeoğlu, Ö. ve Köklü, N. (2009). Sosyal Bilimler için İstatistik. Ankara: Pegem Akademi
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2015). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (14. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Demir, T. (2010). Türkçe Öğretiminde Anlama ve Zihinde Yeniden Yapılandırma, Türklük Bilimi Araştırmaları, cilt XXVII, s. 202.
- Demir, T. (2013). İlköğretim Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerileri ile Yazma Özyeterlik Algısı İlişkisi Üzerine Bir Çalışma, Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, cilt 2, sayı 1, s. 84-114.
- Durukan, E. (2012). Türkçe Eğitiminde Olaya Dayalı Öğrenme Yönteminin Kullanımına Yönelik Bir Öneri (Okuma Eğitimi Örneği). Turkish Studies -

International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/2 Spring 2012, p.401-410, ANKARA/TURKEY

Epçaçan, C. (2013). Çoklu Zeka Kuramına Dayalı Öğretim Uygulamalarının Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisi, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/1 Winter 2013, p.1335-1353

Ercantürk, O.K. (2015). Göstergibilim Açısından Türkçe Ders Kitapları, Journal of International Social Research. Feb2015, Vol. 8 Issue 36, p93-109. 17p.

Fırat, H. (2012). Çocuk Edebiyatının Türkçe Eğitimindeki Yeri: Biyografi Örneği, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sayı 29, s.45.

Göçer, A. (2010). Türkçe Öğretiminde Çok Uyarınlı Bir Öğrenme Ortamı Oluşturmak İçin Seçkin Edebi Ürünlerden Yararlanma, Türklük Bilimi Araştırmaları, cilt XXVII, s. 342.

Göçer, A. (2010). Türkçe Öğretiminde Çok Uyarınlı Bir Öğrenme Ortamı Oluşturmak İçin Seçkin Edebi Ürünlerden Yararlanma, Türklük Bilimi Araştırmaları, cilt XXVII, s. 342.

Gümüş, K. VE Şahin, H. Temel Göstergibilim Kavramları. Mimarlık, 11,35-37, 1982.

Günay, D. (2001), Metin Bilgisi, İstanbul: Multilingual.

Güneş, F. (2015). Davranıştan Beceriye Türkçe Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDE) ÖS-II: 1-14.

Güneş, F. (2013). Yapılandırmacı Yaklaşımla Dil Bilgisi Öğretimi, Eğitimde Kuram ve Uygulama, cilt 9, sayı 3, s. 171-187.

- Güneş, F. (2009). Türkçe Öğretiminde Günümüz Gelişmeleri ve Yapılandırmacı Yaklaşım, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, cilt 6, sayı 11, s. 1-21.
- Güneş, A. (2012). Çağdaş Bir Çözümleme Yöntemi: Göstergebilim. e-Journal of New World Sciences Academy 2012, Volume: 7, Number: 2, Article Number: 4C0132
- Güzel, A. Ve Karatay, H. 2013. Türkçe Öğretimi El Kitabı, Ankara: Pegem Akademi
- İşeri, K. (2000). ‘Yolcu ile Yılan’ Adlı Masalın Göstergebilimsel Çözümlemesi, Ana Dili, Sayı:18, s.12-27.
- İşeri, K. (2010). Onuncu Yıl Nutku’nun Göstergebilimsel Çözümlemesi, NWSA: e-Journal of New World Sciences Acedemy 5, 207-226.
- İşeri ve Demir, (2008). “Sessiz Gemi” Şiirinin Anlambilimsel/Göstergebilimsel İncelenmesi, Electronic Turkish Studies., Vol. 3 Issue 4, p499-513. 15p.
- Kanmaz, A. (2012). Okuduğunu Anlama Stratejisini Kullanmanın, Okuduğunu Anlama Becerisi, Bilişsel Farkındalık, Okumaya Yönelik Tutum ve Kalıcılığa Etkisi, Doktora Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Karasar, N. (2013). Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler. (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kıran, A. (1998). La semiotique litteraire actuelle. XII. Dilbilim Kurultayı Bildirileri (s. 237-248). Mersin:Şafak Matbaası.
- Kıran, A. VE Kıran, Z. (2011). Yazınsal Okuma Süreçleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Köktürk, Ş. ve Eyri, S. (2013). Dilbilim ve Göstergebilim: Ferdinand De Saussure ve Göstergebilimi Anlamak, SAÜ Fen Edebiyat Dergisi

- Kuzu, T. (2013). Türkçe Ders Kitaplarındaki Metin Altı Soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Hatırlama ve Anlama Bilişsel Düzeyleri Açısından İncelenmesi, CÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 37, Sayı: 1.
- Kuzu, S. T. (2016). The impact of a semiotic analysis theory-based writing activity on students' writing skills. Eurasian Journal of Educational Research, 63, 37-54, <http://dx.doi.org/10.14689/ejer.2016.63.3>
- Kuzu, T. (2004). Greimas'ın Eyleyenler Modeli'nin, Bir Durum –Kesit Öyküsündeki İşlerliğine İlişkin Göstergibilimsel Çözümleme Denemesi, A.Ü. Tömer Dil Dergisi, sayı 124, s. 34.
- MEB, (2006). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Klavuzu (6,7, ve 8. Sınıflar). Ankara
- MEB, (2014). İlköğretim Türkçe 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı, Ankara: Ada Matbaacılık.
- Mert, E. L. (2014). Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Dört Temel Dil Becerisinin Geliştirilmesi, Ana Dili Eğitimi Dergisi, 2(1), 23-48.
- Özbay, M. (2011). Anlama Teknikleri: 1 Okuma Eğitimi, Ankara: Öncü Basımevi.
- Özbay, M. Ve Bahar, M. A. (2012). İleri Okur ve Üstbiliş Eğitimi, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı, 1/1,s. 158-177.
- Özmkas, U. (2009). Usak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,2/1, 32-45
- Rifat, M. (2013). Açıklamalı Göstergibilim Sözlüğü, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Sever, S. (2015). Çocuk ve Edebiyat, Ankara: Tudem Yayınları

- Tanju, H. (2010). Çocuklarda Kitap Okuma Alışkanlığı'na Genel Bir Bakış, Aile ve Toplum Yıl: 11 cilt 6 sayı 22 Nisan-Mayıs-Haziran 2010 ISSN: 1303-0256
- Tanrıöğen, A. (Ed.). (3. Bs.). (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Temizyürek, F. (2003). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Önemi, Türklük Bilimi Araştırmaları, cilt XIII, s. 161.
- Uslu, A. (2014). Ferit Edgü'nün "Bir Gemide" Öyküsünün Greimas'ın Eyleyenler Modeline Göre İnceleme Denemesi, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/9, p. 1035-1047, ANKARA-TURKEY
- Yıldız, C. (2010). Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi, Ankara: Pegem Akademi.
- YILMAZ Nusret (2013), "Sait Faik'in Şehri Unutan Adam Adlı Öyküsünün Göstergibilimsel Açıdan İncelenmesi", TURKISH STUDIES - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/9 Summer 2013, p. 2629-2640, ANKARA-TURKEY

EKLER

Ek-1: “Son Kuşlar” Adlı Hikaye

SON KUŞLAR

Metnin Türü: Hikâye
Ana Tema: Doğa ve Evren
Alt Tema: Canlılar
Süre: 8 Ders Saati

I. HAZIRLIK

A. Derse Hazırlık

“Okuma”, “Konuşma” ve “Yazma” bölümlerinde kullanılmak üzere öğrencilerinizden Türkiye’de soyu tükenen ve tükenmekte olan canlılarla ilgili gazete kupürleri getirmelerini isteyiniz.

Türkiye’deki kuş bilimi (ornitoloji) çalışmaları ile ilgili gazete haberi veya yazılan getiriniz.

Türkiye’de doğal hayat ve çevre konusunda yayınlanan dergilerden birer örnek getiriniz.

Araştırma: Öğrencilerinizden “Okuma” bölümünde kullanılmak üzere Sait Faik Abasıyanık’ın hayatı ve eserleri hakkında bilgi toplamalarını isteyiniz.

📌 Öğrencilerinizin “Der Ki” adlı performans görevi ile ilgili hazırlıklarını kontrol ediniz.

B. Metne Hazırlık

Öğrencilerinizin ön bilgilerini harekete geçirmek ve onları metne hazırlamak amacıyla aşağıdaki gazete haberini okuyunuz.

134 Hayvan ve Bitki Türü Yok Olabilir!

Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) Türkiye Şubesi’nin yayımladığı yeni araştırmaya göre Türkiye’de deniz kaplumbağaları, boz ayılar, orfozlar, peygamber çiçekleri tehlike altında. Türkiye’de kelaynak kuşları ve Akdeniz foklarının nesli tamamen tükenmiş durumda. Yakın zamanda onlara katılabilecek türlerin listesi de kabarıktır. Deniz kaplumbağaları, saz kedileri, kum köpekbalıkları, boz ayılar, çengel boynuzlu dağ keçileri, yaban koyunu, flamingolar, ağaç kurbağaları, orfozlar... Ayrıca balık türlerinin yüzde 50’si de tükenme tehlikesiyle karşı karşıya. Sonuçlar, Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) Türkiye Şubesi’nin yaptığı araştırmadan. Bu araştırmaya göre, Türkiye’de küresel ölçekte tehlike altındaki tür ve alt tür sayısı 134’ü buldu. Liste sadece hayvanlardan oluşmuyor. Rapor, her sekiz bitkiden birinin neslinin tükenebileceği konusunda da uyardı. Datça hurması, sığa, peygamber çiçeğinin de aralarında bulunduğu çok sayıda bitki tehdit altında. Vakfın Türkiye Şubesi konuyla ilgili alınacak acil önlemleri şöyle sıraladı: “Türkiye’de acil olarak tabiatı ve biyolojik çeşitliliği koruma yasası çıkarılmalı; devlet desteği ile sulak alanlarla ilgili çalışmalar yapılmalı.

SON KUŞLAR

Vaktiyle bu Ada’ya, bu zamanda kuşlar uğradı. Ceviz civit ölerlerdi. Küme küme bir ağaçtan ötekine konarlardı. İki senedir gelmiyorlar. Belki geliyor da ben farkına varmıyorum! Sonbahara doğru birtakım insanların çocuk ellerinde bir kafes, Ada’nın tek tepesine doğru gittiklerini gördüm. İçim cz ederd. 🐦

Büyüklerin ellerinde birbirine yapışmış, acayip çomaklar vardı. Bunlar bir yeşil meydanın kenarına varır, uçak bir ağaçın her dalına okselerini bağlardı. Hır kuşlar, kafesteki çığırkan kugun feryadına, dostluk, arkadaşlık, yalnızlık sesine doğru küme küme gelirdi.

Çayırta bir başka ağaçın gölgesinde birleşmiş çoluklu çocuklu kocaman adamlar, bir müddet bekleyişler, sonra kuşların uçuştuğu ağaca doğru, yavaş yavaş yürürlerdi. Ökselerden kurtulmuş dört beş kuş, bir başka ökseye doğru şimdilik uçup giderken birer damlacık ederyle birer tabiat harikası olan kuşları toplarlardı. Hele bir tanesi vardı, bir tanesi. Çocukları bu işe seferber eden de oydu.

Ökseleri cumartesi gecesinde hazırlayan da Konstantin isminde bir adamdı. 🐦 Galata’da bir yazhanesi vardı. Zahire tüccarıydı. Kalın, tıyılı bilekleri, geniş göğsü, delikleri kapanıp açılan üstü kara benekli bir burunu, deriyi yırtmış da fırtına gibi saçları, kısa kısa bir yürümesi, kalın kalın bir gülmesi...

Hani sessiz, zenginliğini belli etmez, mütevazı adamdı da... Konu konuşması severdi hani. Hiçbir yeye, hiçbir dedikoduya katılmazdı. Sabahleyin işine kısa kısa adamlarla koşarken ağşam filesini dokurmuş vapurdan çıkarken görseniz; iriliğine, sallapattılığına, Karamanik ağı konuşupuna, basit ama hesaplı fikirlerine, sevimli şakalarına karşı hakkında kötü bir hüküm de veremezsiniz. Kendi hâlinde, işi yolunda hesaplı yaşayan bin bir tanesinden bir tanesiydi.

Ama güz mevsiminde birdenbire böyle canavar kesilirdi. Ağşam beş otuz beş vapurunun arka tarafına yerleştiği iskemlelerinde, denizin üstüne oldukça uysal bakan gözlerini havaya kaldırır, Eylül sonlarına doğru böyle şairane gökyüzüne bakardı. Birden yüzünün ve gözetinin parladığını görürdünüz.

Havada ve denizdeki tırş maviliğın üstünde birtakım esmer damlacıklar görürdünü. Sağa sola oynarlardı, sonra bir istikamet tutturur, bu esmer lekecikler geçip giderlerdi.

214

48

Gazete haberi ile ilgili soruları öğrencilerinize sorunuz.

1. Haberde ne anlatılmaktadır?
2. Bu araştırma neden yapılmış olabilir?
3. Türkiye’de hangi hayvan türlerinin nesli tükenmiştir?
4. Hangi hayvan ve bitki türlerinin nesli tükenme tehlikesi altındadır?
5. Dünya Doğayı Koruma Vakfının çözüm önerisi nedir?
6. Bu araştırma kim tarafından yapılmıştır? Ülkemizde buna benzer hangi kuruluşları biliyorsunuz?

Öğrencilerinizin duyuşsal becerilerini geliştirmek ve doğadaki canlılara karşı duyarlılık kazandırmak amacıyla aşağıdaki soruları onlara yöneltiniz.

1. Kuşları seviyor musunuz? En çok hangi tür kuşları seviyorsunuz?
2. Çevrenizde daha çok hangi kuş türleri ile karşılaşyorsunuz?
3. Çevrenizde soyu tükenmekte olan kuş veya başka canlı türleri var mı?

II. OKUMA - ANLAMA

Öğrencilerinizi okuma sürecinde aktif kılmak ve metinde geçen duygu, düşünce ve olaylara karşı onlarda merak uyandırmak amacıyla **tahmin ederek okuma yöntemini** kullanınız (O.1.5). Öğrencilerinize, metni okurken bazı yerlerde durarak sorular soracağınızı söyleyiniz. Onlardan metnin devamında gelişen olayları tahmin etmelerini isteyeceğinizi belirtiniz.

Öğrencilerinize hikâyede geçen bazı kelime ve cümlelerin, metindeki olay veya durumların nasıl gelişeceği hakkında fikir verebileceğini söyleyiniz.

Metni okumaya başlamadan önce öğrencilerinize metnin başlığı ve görsellerinden hareketle metnin içeriğine yönelik tahminlerde bulunmalarını isteyiniz (O.2.23).

Bir öğrencinize numaralandırılmış yerlerde durarak hikâyeyi okumasını söyleyiniz. Öğrenciniz numaralandırılmış yerlerde durduğunda sırayla aşağıdaki soruları sorunuz. Öğrencilerinizden olayları tahmin etmelerini isteyiniz.

1. Bazı insanların ellerinde kafeslerle gitmelerinin amacı ne olabilir?
2. Konstantin, nasıl bir insan olabilir?
3. Konstantin, kuşlara seslendikten sonra kuşlar ne yapıyorlar?
4. Kuşların adaya eskisi kadar gelmemelerinin sebebi ne olabilir?

Öğrencilerinizden hikâyede anlamını bilmedikleri kelimeleri ve bu kelimelerin anlamlarıyla ilgili tahminlerini defterlerine yazmalarını isteyiniz (O.2.1). Bu kelimelerin anlamlarını tahmin etmelerini ve Türkçe sözlükten anlamlarını bularak “Türkçe Sözlüğüm” adlı defterlerine yazmalarını isteyiniz. Daha sonra tahminleriyle sözlükteki anlamları karşılaştırmalarını söyleyiniz. Öğrencilerinizin anlamlarını yeni öğrendikleri kelimeleri birer cümlede kullanmalarını söyleyiniz.

Konstantin Efendi onların çok uzaktan geçtiklerini görebilirdi. Gözlerini kısırdı. Esmer lekelerin Adalar istikametine gittiklerini görür, etrafına bakar, bir tanıdık görecekti olursa gözünü kırpar, gökyüzüne bir işaret çıkar. — Bizim pilavıklar geldi, derdi.

Kuşlar pek yakından geçmişse seslerini taklit ederek kalın dudaklarıyla dişlerini arasından onlara seslenirdi. Kuşların çoğunlukla aldandıklarına, bu sesi duyarak dost sesi sanıp vapur etrafında bir dönüp uzaktıklarına şahit olmuşumdur.

Havalar sertleşir, poyrazlar, lodolar birbirini kovalar, günün birinde tepelerinin sonlarına doğru, ilk, hiç rüzgârsız parça parça oynamayan bulutlu, tatlı, süm-büllü günlerde, o en çoğrıkkan kafes kuşunu nereden bulursa bulur. Mahalle çocuklarına çağırır, bir tanesi 250 gram et vermeyen sakalan, laketeleri, floryalan, aralanna karışmış serçeleri gökyüzünden birer birer toplardı.

Seneler var ki kuşlar gelmiyor. Daha doğrusu ben göremiyorum. Günün o günlerini pencereden görür görmür Konstantin Efendi'nin bulunabileceği sırtları hesaplayarak yollara çıkıyorum.

Bir kuş cıvıltı duysam kanım donuyor, yüreğim atıyor. Hâlbuki sonbahar koca yemişleri, beyaz esmer bulutları, yakmayan güneşi, durgun maviliği, bol yeşilli ile kuşlarla beraber olunca insana; suh, şir, edebiyat, resim, musiki, mesut insanlarla dolu, anlaşmış, açsız, hırsız bir dünya düşündürüyor. Her memleketinde kura çıkan her insan, kuş sesleriyle böyle düşünecektir. Konstantin Efendi mâni oluyor. Zaten kuşlar da pek gelmiyorlar artık.

Belki birkaç serveye kadar nesilleri de tükenecek. Her memleketinde kaç tane Konstantin Efendi var kim bilir? Kuşlardan sonra şimdi de milletin yeşilliğine musallat oldular. Geçen gün yol kenarındaki yeşilliklere basmaya koyamamaya yola çıkmışım. Konstantin Efendi'nin günlerinden bir gündü. Gökte hiç kuş gözüküyordu. Evden çıkarken isketemin kafesine bir incir yapıştırdım. İsketem tek gözünü verip bana dostluğa bakmış. İncir çekirdeğini kımaya çalıyordu.

Onu, ev duvarının bir kenarına çaktığım çiviye asmış, yola çıkmışım. Kuşlar yoktu şimdi havada ama yolun kenarında yeşillikler vardı ya... Baktım: Bu yeşilliklerin bazı yerleri sökülümüş. Biraz ileride dört çocuğa rastladım. Yürüyorlar. Yeşilliklerin en güzel yerinde duruyor, bir kaidem taş kadar büyük bir parçayı sökiyorlar, bir çuvala dolduruyorlardı.

Öğrencilerinizden anlamı verilen kelimeleri uygun yerlere yazarak bulmacayı doldurmalarnı isteyiniz (1. Etkinlik) (O.2.1).

Aşağıdaki deyimleri tahtaya yazınız.

İçî çiz etmek
gözleri parlamak
ceza kesmek
farkına varmak
kanı donmak
canavar kesilmek
yola çıkmak
musallat olmak

Öğrencilerinizden bu deyimlerin anlamlarını deyimler sözlüğünden bularak "Türkçe Sözlüğüm" adlı defterlerine yazmalarını isteyiniz. Daha sonra bu deyimleri birer cümlede kullanmalarını söyleyiniz (O.4.3).

Metinde geçen "esmer leke" ve "toprak ananın koyu yeşil saçları" kelime gruplarıyla ne kastedilmektedir? Bunun gibi benzetmelerin anlatıma nasıl bir katkı sağladığını düşünüyorsunuz (O.2.18).

Metni anlama ve çözümlemeleri için aşağıdaki sorular öğrencilerinize yöneltilir (O.2.13).

1. Kuşlar adadaki tepeye niçin geliyorlar?

2. Yazarn içi neden çiz ediyor?

3. Konstantin, ne zaman canavar kesiliyor? Neden?

4. Hikâyenin kahramanı gökyüzünde görünen kuşları neye benzetiyor?

5. İnsanlar kuşları kendilerine çekmek için hangi yolları kullanıyorlar?

6. "Sümbüli günler" sözleriyle ne anlatıyor (O.2.10)?

7. "Bir kuş civıltısı duysam kanım donuyor." sözleriyle yazar ne anlatmak istemiştir (O.2.10)?

8. Sonbahar yazara neler düşündürüyor?

9. Yazarn, kuşların nesillerinin tükeneceğini söylemesinin sebebi ne olabilir?

10. "Her memlekette kaç tane Konstantin Efendi var kimbilir?" cümlesinden hareketle etrafınızda çevreye zarar veren kişiler varsa bunlar hakkında bilgi veriniz (O.2.27).

11. Metinde çevreye verilen zarar anlatılmaktadır. Siz de bunlara benzer çevreye zarar veren olaylara örnekler veriniz.

Öğrencilerinizden okudukları hikâyenin unsurlarını belirlemelerine yönelik etkinliği yapmalarını isteyiniz (2. Etkinlik) (O.2.7).

Öğrencilerinizden hikâyede olay ve durumları kimin ağzından anlatıldığını belirleyerek yazmalarını isteyiniz (O.2.6). Öğrencileriniz bu etkinliği yaparken "Hikâyede

Ek-2: “Bir Kavak ve İnsanlar” Adlı Hikaye

BİR KAVAK VE İNSANLAR

Metnin Türü: Hikâye

Ana Tema: Doğa ve Evren

Alt Tema: Doğanın Tahrip Edilmesi

Süre: 8 Ders Saati

“Kavağın altına” demişti, “Beni, o sahildeki kavağın altına gömün.”

Kavak zaten külübesinin uzağında değildi. Sahile bakan dik yamacın üstünde, dağ çilekleriyle böğürtlenlerin sarmaş dolaş oldukları vahşi bir kırılığın ortasında idi.

İhtiyar, elinde teşpihi, her akşam onun altında oturur, denizin aşağıda kumluğu tatlı tatlı yalayışını seyrederdi.

İşte şimdi, mezarını yine o kavaklığın gövdesi gölgeleyecek, yine dalgalar ayak ucunda o çok sevdiği besteyi söyleyecekti.

Böylece yaz geçti. Güz geçti. Kış geçti. İlkbahar gelip de mayıs güneşi ılık nefesini tabiata hohlayınca bademler birden beyazlara büründü. Kırklar kokularını süründü. Deniz aniden duruldu. O sakin mavisini yeniden büründü.

Bu arada ihtiyar kavak da tomurcuklanıp yaprak açmıştı.

Fakat köylüler bu bahar onda tuhaf bir değişiklik keşfediyorlardı. Hayır, hayır; bu, sade yapraklanmaktan ileri gelen o her yılki alışılmış değişiklik değildi... Bu öyle kolay kolay anlaşılamayan, kesin olarak saptanamayan ancak ve ancak sezilebilen bir başka, bir acayip gelişme idi. ①

Kavakta şimdi, o bitkilere özgü görünüşten fazla bir şey, âdeta insanlara has bir şey, nasıl söylemeli, sanki bir tür kimlik belirtmekte idi.

Kadınlardan biri: “İhtiyar” diye haykırdı, “İhtiyara benziyor kavak.”

Gerçekten de kavak, sanki altında yatan ihtiyarın bütün özünü kökleriyle emip gövdesine geçirmişe benziyordu. Şekil itibarıyla yine aynı ağaçtı belki. Fakat, insan ona bakarken o uzun boylu, zayıf ihtiyar görmüş gibi oluyordu.

Boşuna oraya gömülmek istememişti adam. İşte ne yapmış yapmış, ruhunu ağaca verip kendini o çok sevdiği yeryüzüne atmanın yolunu bulmuştu. Hem böylece tabiatı, daha yakından, olanca görkemiyle tadabilecekti artık... Nitekim şimdi, sağlığında yapamadıklarını yapıyor; nezle, bronşit korkusu olmaksızın göğsünü, yaz yağmurunda ıslatıp akşam rüzgânında kurutuyordu. Eski dostlarının bu suretle tekrar aralarına karışması, sade köylüleri değil; kuşları, bulutları, çiçekleri, rüzgârları; kısacası bütün tabiatı da sevinçlere boğdu.

Fakat hangi mutluluk sonsuza kadar sürmüştü ki? Bir sabah yapraklarındaki çiy damlalarını silkeleyip kurunan

kavak, az ötesinde birtakım insanların eğilip kalkıp yerleri ölçtüklerini gördü. ②

Adamlar öğle vakti gelip onun altında oturdular. Elindeki planlardan mimar olduğu anlaşılan bir tanesi, üç katlı ensesinden mal sahibi olduğu anlaşılan bir başkasına:

“Makine dairesi şurada olacak, laboratuvarlar beri yanda kurulacak, lojmanlar ise batı cephesine rastlayacak.” diye açıklamada bulunuyordu.

Kavak gerisini dinlemedi. Bu duyduğu sözlerden yaprakları diken diken olmuştu. Demek, burada fabrika kuracaklardı. Demek, bu cennet kıyılan, bu canım bayırları makine uğultusuna, kurum kokusuna boğacaklardı. Dünyada başka yer mi kalmamıştı, Yarabbi! Maliyet fiyatı diyor da gözleri başka bir şey görmüyordu. Maliyet fiyatı ise bu sahilde çok düşük olacaktı. Bundan dolayı...

İlkin sahilde bir iskele kurdular. Malzeme deniz yoluyla daha ucuza nakledilecekti. Sonra bir mendirek inşa edip denizle sahilin ilişkisini kestiler.

Dalgalar artık suları tatlı tatlı okşamaz olmuştu. Mendireğin içinde kalan miskin, ölü sulara ise deniz demeye bin şahit isterdi.

Yalnız deniz mi ya, çiçekler de durumdan şikâyetçiydiler. Papatyalar kurumdan simsiyah oluyorlardı. Gelinciklerin kırmızısı ise isli çatana bayraklarına dönmüştü.

Kuşların civıltısı, şantiyeden yükselen çekiç sesleri arasında güme gittiğinden, onlar da birleşip koro hâlinde ötmeyi denediler. Fakat bu gürültülü medeniyet konseri ile baş edemeyeceklerini anlayınca sonunda onlar da susup ötmemeye karar verdiler. Hem zaten pazarları gıcır gıcır çifteleri ile ava çıkan şantiye mühendisleri hayatı onlara zehir etmeye başlamıştı.

Kuşlar küsüp, deniz susup, çiçekler de solunca kavak öksüze döndü. “Bir yıldırım gelse de beni de yok etse bari!” diye kötü kötü düşündüğü oluyordu. Fakat yıldırım hacet kalmadı. ③ Bir sabah, daha uykuda iken belinde bir testere sızısı ile uyandı. Ve neye uğradığını anlamadan yan üstü böğürtlenlerin üstüne devriliverdi.

Ötede bir ses, fabrikatörün sesi:

“Günah da ne demekmiş?” diye bağınyordu: “Bize ağaç değil, yer lazım yer... Zaten neye benziyordu? Tek başına, sipsivri bir ağaçtı.”

Sonra emri altındaki mühendislere dönüp:

“Bundan çok güzel telefon direği olur.” dedi.

Ve ihtiyar kavak soyuldu, yontuldu, diğer direkler gibi toprağa girecek kısmı ziftlendi. Bu işlem bitince üzerine boya sürülüp tepesine çinko bir başlık geçirildikten sonra ana şebekeyi fabrika santraline bağlayan yola, öbür direklerin arasına dikildi.

Böylece yaz geçti, güz geçti, kış geçti. Göçmen kuşlar gittikleri yerden döndüler ve gelincikler bir yıl önce fabrika kurumundan solup giden cetlerine inat kıpkırmızı açtılar.

Bu arada kavaktan bozma direk de bütün vücuduna su yürüdüğünü hissediyor ve gece gündüz çitir çitir tatlı bir bahar sarhoşluğu içinde gerinip duruyordu. Nihayet bir gün kalın boya tabakası kabardı ④ sonra beyaz beyaz körpe dallar sürdü ve bir sabah baştan aşağı yemyeşil yapraklarla donandı.

Buna sadece köylüler, kuşlar, çiçekler değil tersine çevrilmiş kahve fincanlarına benzeyen ağır başlı izolatörler bile şaşkınlıkla. Fakat kansı ile yürüyüşe çıkan fabrikatör, onu bu hâlde görünce küplere bindi. Köylüler her ne kadar "Bu o kavak değildir beyim" dedilerse de sakinleştiremediler. Adam fena hâlde kızmıştı. Sonra mühendislerle dönüp "Kesilsin!" diye ferman etti. Adamlar tellerle izolatörleri bir başka direğe aktarıp yapraklarını yere yıktılar. Fabrikatör bir balta kapmış, direğin yaprak açmış körpe dallarına vuruyor, vuruyordu. Hırsını bununla da alamadı, direği adamlarına doğrattı. Direğin enkazını gözünün önünde bir güzel yaktırdı. Ve küllerini toplatıp denize attırdı.

O gece çiçekler sabaha kadar kan ağladılar. Kuşlara gelince onlar da ilkin ah vah ettiler ama sonra baş başa verip bu harekete bir misilleme çaresi aradılar. ⑤ Bir ağaçkakan "İntikam" diye bağırdı. Serçelerin en yaşlısı "Peki ama nasıl?" diye sordu. Tecrübeli baykuş "Bir fedai seçeriz." diye teklif etti. Daha sözünü bitirmemişti ki ihtiyarın avucundan yem yemiş bir ibibik kuşu "Ben giderim." diye atıldı. "Yarın zaten fabrikanın açılış töreni var. Ben hepimizin intikamını alıp icap ederse bu uğurda seve seve ölürüm."

Ertesi gün daha sabahın erken saatlerinde fabrikada bir faaliyetir başladı. Her pencereden bir bayrak sarkıyor, her tarafta allı, morlu, yeşilli, beyazlı kurdeleler dalgalanıyordu.

Bir ara bando durdu, ses kesildi. Ön sırada oturan fabrikatörün ayağa kalkıp kürsüye doğru ilerlediği görüldü. Adam ağır ağır kürsüye çıktı. Notlarını önüne açıp "Öh öh öh" diye sesini ayarladı. Sonra konuşmaya başladı.

Saklandığı pervazdan aşağıyı gözleyen ibibik kuşu "İşte tarihi an geldi." diye söylendi. ⑥ Seke seke pervazın üzerinde ilerledi ve tam fabrikatörün dazlak başını hedef alıp... bir güzel pisledi.

Dinleyiciler önce şaşkınlıkla. Bir iki davetli gülmesini tutamadı. Bundan cesaret alan diğerleri de gülmeye başladılar. Fabrikatör yüzüne çok defa pisletilmiş insanların pişkin tebessümü ile mendilini çıkardı. Yavaş yavaş ağzını, burnunu, gözlerini, çıplak başını silip sıvazladı. Ve gürültünün biraz kesilmesinden yararlanarak "Bayanlar baylar... Şu mesut hadise dahi tesislerimizin memleket için, insanıyet için, dünya barışı için ne kadar hayırlı, ne kadar uğurlu olacağına bir işaret sayılmaz mı?" dedi.

Ve tıknaz fabrikatör bu zaruri girişten sonra tekrar notlarına dönüp imal edecekleri termosifonları izaha girişti.

Haldun TANER

I. HAZIRLIK

A. Derse Hazırlık

Öğrencilerinizden "Yazma" bölümünde kullanmak üzere ağaçların kesilmesi ile ilgili gazete kupürlerini getirmelerini isteyiniz.

Öğrencilerinizden ağaçlarla ilgili atasözleri, şiiirler derlemelerini isteyiniz.

Öğrencilerinizden ağaçların kesilerek binalar yapılması ile ilgili gazete haberleri getirmelerini isteyiniz.

Araştırma: Öğrencilerinizden, Haldun Taner'in hayatı ve eserleri hakkında bilgi toplamalarını isteyiniz.

B. Metne Hazırlık

Öğrencilerinizi metne hazırlamak için aşağıdaki metni onlara okuyunuz.

Yürüyen Köşk, Atatürk'ün Yalova ziyareti sırasında yaptırdığı iki katlı, dörtgen planlı, ahşap, karkas küçük bir yapıdır.

Yürüyen Köşk

Atatürk, 21 Ağustos 1929 günü Dolmabahçe'den Ertuğrul Yatı'yla Yalova'ya doğru hareket etti. Amacı deniz yoluyla Yalova'ya çıkmak ve daha sonra kara yoluyla Bursa'ya geçmektir. Bu yat gezintisi sırasında günümüzde Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü olan Millet Çiftliği açıklarından geçerken sahildeki heybetli çınar ağacı dikkatini çeker. Yatı durduran Atatürk tekne ile karaya çıkar. Çınar ağacının muhteşem görüntüsüne hayran kalır ve bu civarda bir köşk yapılmasını ister.

Atatürk 1930 yılında bir gün köşke gittiğinde çalışanlar çınar ağacının dallarının çatıya vurduğunu, çatı ve duvara zarar verdiğini söylediler ve çınarın uzayan dallarını kesmek için Atatürk'ten izin istediler. Atatürk ise çınar ağacının dallarının kesilmesi yerine binanın tramvay rayları üzerinde biraz ileriye alınmasını emretti. Atatürk "Ağaç kesilmeyecek, bina kaydırılacak." dedi. İlk olarak bina çevresinde bulunan toprak büyük bir itina ile kazılarak binanın temel seviyesine inildi. İstanbul'dan tramvay rayları getirildi ve bu raylar binanın temeline yerleştirildi. Daha sonra santim santim yapılan çalışmalarla bina bu rayların üzerine oturtuldu. Sıra köşkü "yürütmeye" gelmişti. Köşkün yürütülmesi işlemi iki safhada gerçekleştirildi. Yapılan bunca işlem sonucu köşk yıkılmaktan, çınar ağacı kesilmekten kurtuldu ama olayın derinlerinde sarsılmaz bir çevre sevgisi yüreklere işlenmişti.

Rüveyda Baş 24-02-2005

Ek-3: Bir Kavak ve İnsanlar Adlı Hikayenin Değerlendirme Soruları

1. a) Hikâyede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?
2. Kavağı diğer bitkilerden farklı hale getiren özelliği nedir?
3. Doğanın düzenini bozan ve işleyişine engel olan şeyler nelerdir?
4. Tabiatı nasıl bir değişim meydana gelmiştir?
5. Kavak ağacı fabrikatörün yaptığı değişikliklerden nasıl etkilenmiştir?
6. Tabiatın üyeleri olan hayvanlar ve bitkiler arasında nasıl bir iletişim vardır?
7. İbibik kuşunu fabrikatörün başına pisleme yöneltten şey nedir?
8. Anlatıcı kimdir?
9. a) Yazar neyi eleştiriyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?
10. Metnin ana fikri nedir?

Ek-4: Son Kuşlar Adlı Hikayenin Değerlendirme Soruları

1. a) Hikayede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?
2. Kuşlar niçin adaya gelmiyorlar?
3. Büyüklerin sonbaharda adaya gitmelerinin sebebi nedir?
4. Çocukları kuş toplamaya yönelten kimdir? Kuşlar gökyüzünden nasıl toplanıyor?
5. Gökyüzündeki esmer lekeler insanda ne gibi duygular uyandırıyor?
6. Yeşillikler kimin için ne amaçla sökülüyor?
7. Yeşilliklerin sökülmesi neden engellenemiyor?
8. Anlatıcı kimdir?
9. a) Yazar neyi öznlüyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?
10. Metnin ana fikri nedir?

Ek-5: Bir Kavak ve İnsanlar Adlı Hikaye İçin Hazırlanan Puanlama Anahtarı

- 1) a. Öyküdeki temel olay/durum nedir? (5 puan)
 - b. Olayın/durumun (öyküdeki çatışmanın) kahramanları kimlerdir? (5puan)
 - c. Öykünün içinde yer aldığı mekan neresidir? (5 puan)
 - d. Öykünün içinde gerçekleştiği zaman nedir? (5puan)
 - e. Öyküdeki temel sorun nedir? Yazar neden şikayet etmektedir? (5puan)
- 2) Kavağı diğer bitkilerden ayıran özelliği görebilme (5 puan)
- 3) Doğanın işleyişine engel olan unsurları belirleyebilme (10 puan)
- 4) Fabrikatör bu isteğine ulaşmak amacıyla ne gibi eylemde bulunuyor? (10 puan)
- 5) Fabrikatörün kavak ağacı üzerindeki etkilerini görebilme (10 puan)
- 6) Kahramanlar arasındaki iletişimi görebilme (5 puan)
- 7) İbibik kuşunda bu istek ya da duyguyu yaratan neden nedir? (5 puan)
- 8) Öyküdeki anlatım kimin dilinden gerçekleşiyor? (4 puan)
- 9) a. Yazarın şikayetçi olduğu problem durumu (3 puan)
 - b. Yazar sonunda amacına/isteğine ulaşabiliyor mu? (çatışmanın nasıl çözüldüğü) (4 puan)
 - * Amacına/isteğine ulaştı ise ona destek olan kimdir/nedir?
 - * Amacına/isteğine ulaşamadı ise engelleyen kimdir/nedir?
 - c. Günümüzle ilişkilendirebilme (anlatıcının bakış açısıyla günümüz bakış açısını karşılaştırma)
(4 puan)
- 10) Verilmek istenen iletiyi kavrayabilme (15 puan)

Ek-6: Son Kuşlar Adlı Hikaye İçin Hazırlanan Puanlama Anahtarı

- 1) a. Öyküdeki temel olay/durum nedir? (5 puan)
b. Olayın/durumun (öyküdeki çatışmanın) kahramanları kimlerdir? (5 puan)
c. Öykünün içinde yer aldığı mekan neresidir? (5 puan)
d. Öykünün içinde gerçekleştiği zaman nedir? (5 puan)
e. Öyküdeki temel sorun nedir? Yazar neden şikayet etmektedir? (5 puan)
- 2) Kuşların adaya gelmelerine engel olan unsurları görebilme (10 puan)
- 3) Büyüklerde bu istek ya da duyguyu yaratan neden nedir? (5 puan)
- 4) Çocuklarda bu istek ya da duyguyu yaratan kimdir? (Olayın nasıl gerçekleştiğini ifade edebilme) (10 puan)
- 5) Kuşların insanlarda yarattığı duygu durumunu fark edebilme (5 puan)
- 6) Deri tüccarı Hollandalı isteğine ulaşmak amacıyla ne gibi eylemde bulunuyor? (10 puan)
- 7) Yeşilliklerin sökülmesinin engellenememe durumunun sebeplerini görebilme (5puan)
- 8) Öyküdeki anlatım kimin dilinden gerçekleşiyor? (4 puan)
- 9) a) Yazarın ulaşmak istediği, özlem duyduğu varlık ya da duygu nedir? (3 puan)
b) Yazar sonunda amacına/isteğine ulaşabiliyor mu? (çatışmanın nasıl çözüldüğü) (4 puan)
*Amacına/isteğine ulaştı ise ona destek olan kimdir/nedir?
*Amacına/isteğine ulaşamadı ise engelleyen kimdir/nedir?
c) Günümüzle ilişkilendirebilme (anlatıcının bakış açısıyla günümüz bakış açısını karşılaştırma) (4puan)
- 10) Verilmek istenilen iletiyi kavrayabilme (15 PUAN)

Ek-7: Öğrenci Uygulama Kağıdı 1 (Bir Kavak ve İnsanlar)

Ahmet Berat Sen 7-k 04.05.2016

76

1. a) Hikâyede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?
2. Kavağı diğer bitkilerden farklı hale getiren özelliği nedir?
Kavak ağacı altında yatan ihtiyarın özüne bürünmüştür.
3. Doğanın düzenini bozan ve işleyişine engel olan şeyler nelerdir?
4. Tabiatı nasıl bir değişim meydana gelmiştir?
5. Kavak ağacı fabrikatörün yaptığı değişikliklerden nasıl etkilenmiştir?
Kavak ağacı artık doğanın güzelliklerini
6. Tabiatın üyeleri olan hayvanlar ve bitkiler arasında nasıl bir iletişim vardır?
7. İbibik kuşunu fabrikatörün başına pislemeye yönelten şey nedir?
Kavak ağacının kesilip enkazının denize atılması.
8. Anlatıcı kimdir?
3. tekil kişi (olayın içinde değil)
9. a) Yazar neyi eleştiriyor? Doğanın güzelliklerinin içine
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?
10. Metnin ana fikri nedir?

1. Soru = a: Kavak ağacının kesilmesi ve doğanın içinde fabrika kurulması ✓
b: Kavak ağacı ✓
c: Deniz kıyısında, ormanın içinde geçiyor. ✓
d: Mayıs ayında geçiyor. ✓
e: Doğanın tahrip edilmesi. Çözüm ise insanların bu konuda bilinelendirilmeli ✓

2. Soru = Kavak ağacı altında yatan ihtiyarın özüne bürünmüştür.

3. Soru = Fabrikatörün ağaçları keserek oksijenimizi kesip bitkilere zarar vermesi.

4. Soru = Çiçekler, kuşlar, deniz gibi bir çok varlık bu durumdan şikayetçi olmuşlardır.

5. Soru = Kavak ağacı artık denizi ve doğanın güzelliklerini göremediği için ügündür.

6. Soru = Hayvanlar ve bitkiler fabrikatörüne karşı doğayı kurtarmaya çalışıyorlar.

7. Soru = İletişim kurduklar. kavak ağacının kesilip enkazının yutulup denize atılması.

8. Soru = Yazar, 3. tekil şahıs

9. Soru = a: Doğanın güzelliklerinin içine fabrika kurulması ve doğanın tahrip edilmesi. ✓
b: Hayır, ulaşamıyor. Çünkü fabrikanın açılması kelo devam ediyor ✓
c: Bence evet. Çünkü insanların kurduğu doğa destekleri vardı. ✓

10. Soru = Doğaya zarar verirken o canlıların ne kadar düşündüğünü bilmezler.

Ek-8: Öğrenci Uygulama Kağıdı 2 (Bir Kavak ve İnsanlar)

Arda Demirbaş 7/K 04.05.2016

85

- a) Hikâyede anlatılan olay nedir? Kavak ağacı ve diğer canlıların fabrikadöre karşı verdiği mücadeleye.
b) Olay kimlerin arasında geçiyor? İnsanlar, Kavak Ağacı ve çevredeki diğer canlılar arasında.
c) Olay nerede gerçekleşiyor? Deniz kenarında bir köyde.
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor? İlkbahar.
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir? Metindeki sorun, bir mühendisin otel kurmada için geldiği bölgeyi mekânleştirmesidir.
- Kavak ağacı diğer bitkilerden farklı hale getiren özelliği nedir?
5) Olan yazık adamın ruhunu kavak ağacına vermesi onu farkediyor.
- Doğanın düzenini bozan ve işleyişine engel olan şeyler nelerdir?
10) Mekânleştirme, evsel atıklar, bilinçsiz hareket etme gibi olaylar.
- Tabiatın nasıl bir değişim meydana gelmiştir?
5) Kavak ağacı fabrikatörün yaptığı değişikliklerden nasıl etkilenmiştir?
6) Tabiatın üyeleri olan hayvanlar ve bitkiler arasında nasıl bir iletişim vardır?
7) İbîbik kuşunu fabrikatörün başına pislemeye yönelten şey nedir? Fabrikatörün kavak ağacının hayatına son vermesi yöneltmiştir.
8) Anlatıcı kimdir? 3. tekil şahıs, Yazar. 4)
- a) Yazar neyi eleştiriyor? Çevrede olan mekânleştirmeyi eleştiriyor.
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu? Bence ulaşmıyor çünkü tabiat.
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı? Bence üstlerde söylüyor ama dağılı. 11)
- Metnin ana fikri nedir?
Bilinçsizce yaptığımız hareketlerin

1-25) Sorun mekânleştirme, zararlı mekânleştirme, bu önerim: 1- insanları bilinçlendirme, 2- Yerde kaymak, 3- Yeriği bitki dikerek arttırmak.

4-10) Bütün çiçeklerin canlı renkleri yerini siyah ve koyu bir renge bırakıyor, tabiat eskisi kadar mutlu demiyor. Eski cesimini kaybediyor ama bu sorun öğle, ilerde daha da büyüyecek ve belki de bu bizim stamüme yol olacak.

5-10) İlk olarak telefon direği olan kavak ağacı bu zorluklar karşısında gılmayıp tekere yeteriyor ancak daha sonra fabrika-
tör onu lüçüle parçaları ayırıp yeremince son veriyor.

6-5) Sözlü bir iletişim var metinde ama bu fazla yansıtılmamış. Daha çok televizyon bir baş ile iletişim kuruyorlar bence.

Ek-9: Öğrenci Uygulama Kağıdı 3 (Bir Kavak ve İnsanlar)

Melike Nedibe İpek 7-K 04.05.2016

1. a) Hikâyede anlatılan olay nedir? Bir kavak ağacının fabrika sonucunda tahrip edilmesi
b) Olay kimlerin arasında geçiyor? Mühendis, Fabrikatör, Kavak, Kustur
c) Olay nerede gerçekleşiyor? Deniz kenarında
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor? İlk baharın Mayıs ayında
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?

2. Kavağı diğer bitkilerden farklı hale getiren özelliği nedir?
Kavak, farklı yaprak yapraklı, yatan yaşlı ağaç benzeri yapraklıdır

3. Doğanın düzenini bozan ve işleyişine engel olan şeyler nelerdir?

4. Tabiatın nasıl bir değişim meydana gelmiştir?

5. Kavak ağacı fabrikatörün yaptığı değişikliklerden nasıl etkilenmiştir?

6. Tabiatın üyeleri olan hayvanlar ve bitkiler arasında nasıl bir iletişim vardır?

7. İbik kuşunu fabrikatörün başına pislemeğe yönelten şey nedir?

8. Anlatıcı kimdir?
Yazardır

9. a) Yazar neyi eleştiriyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?

10. Metnin ana fikri nedir?

1. Soru = e - Metindeki sorun kavak ağacının kesilmesidir. Bu sorunun nedeni doğanın ortasına bir fabrika kurulmasıdır. Bu sorunu çözmek için fabrikanın böyle ormanlık doğal güzellikte dolu bir yere değil de boş bir araziye yapılabilir

2. Soru = Fabrikadan gelen gazların havayı oldukça kirlenmesi ve bu kirlenisinde doğadaki bütün canlıların yaşamının kısılmasıdır.

3. Soru = Tabiatın üyeleri solumuşdur. Her ilk baharda çiçek ağaçları artık ağaçlara başlamıştır. Fabrikadan gelen gazların havayı kirlenmesi ve bu nedenle kuşların civiltisine göre daha baskın gelmesi ve bu nedenle kuşların artık ötmemeğe başlaması.

5. Soru = Kavak ağacı artık bir telefon direği olmuştur. Çiçeklenmiş ve boyalanmıştır. Ama kavak ağacı pes etmemiştir. Bu işten bile olsa dayanmış ve yeniden yeşermiştir. Tesil yapraklı dalları çıkmıştır. (8)

6. Soru = Hayvanlar ve bitkiler bu durumda şikayetçilerdir ve bütün canlılar fabrikatörün kavak ağacını kesmesine çok kızmışlardır. Hepsinde meşur durumdadır. (5)

7. Soru = İbîbik kışını bu işi yapmaya yönelttiği şey intikam duygusudur. Kavak ağacının bu duruma sokulması ve kendilerine verilen zarar İbîbik kışını intikama doğru itmiştir. (5)

8. Soru = a- Yazın doğanın katledilmesini ve kavak ağacının kesilmesini eleştiriyor ✓ (11)

b- Hayır yazın amacına ulaşmıyor. Çünkü hayvanların yaptığı bütün çalışmalar fabrikatör yeniden topluyor. ✓

c- Bence evet çünkü günümüz insanları adanmıştır. Bu nedenle yapılan her işi avantaj olarak geri çevirebiliyor. ✓

10. soru = Metnin ana fikri: tabiatın yok edilmesi, ve doğanın hiç bir zaman pes etmemesidir. (11)

Ek-10: Öğrenci Uygulama Kağıdı 4 (Bir Kavak ve İnsanlar)

Bengisu Demircan 7-E

06.05.2016

1. a) Hikâyede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?
2. Kavağı diğer bitkilerden farklı hale getiren özelliği nedir?
3. Doğanın düzenini bozan ve işleyişine engel olan şeyler nelerdir?
4. Tabiatta nasıl bir değişim meydana gelmiştir?
5. Kavak ağacı fabrikatörün yaptığı değişikliklerden nasıl etkilenmiştir?
6. Tabiatın üyeleri olan hayvanlar ve bitkiler arasında nasıl bir iletişim vardır?
7. İbibik kuşunu fabrikatörün başına pislemeye yöneltten şey nedir?
8. Anlatıcı kimdir?
9. a) Yazar neyi eleştiriyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?
10. Metnin ana fikri nedir?

- ① a) Kavak ağacına yapılan eziyetler. (20)
- b) Yaşlı adam - Kavak, mühendis - kavak, Kuş - Kel adam arasında gerçekleşiyor.
- c) Hikâyede ki Kavak ağacının bulunduğu yerde gerçekleşiyor.
- d) Olay yaşlı adamın ölümünden gerçekleşiyor.
- e) Metindeki sorun; Dünyamızda kalan güzel ormanların ağaçların tahrip edilmesi. Nedenleri; Teknolojiyi geliştirmek, her yeni kontrol olan araçların kullanılması, Dünya ekolojisine yetiştirmeye çalışarak. Öneriler; insanların bilinlendirilmesi, insanlar belli grupları halinde alıp bir temiz kavak yere (ormanlara) götürmek, birde ekolojik ortamın olduğu bir yere götürüp seçim yaptırılması.
- ② Öncelikle onu çok seven, onun altında her gün dinlenen yaşlı adam ölmeden sonra ona bir rüyası daha sonra ise kavak ağacının telefon direği olduğu noble tetras yapması.
- ③ Her yeni sanayileştirme amacı olan insanlar (10)
- ④ Kavak ağacı (3) ek olmuştur, kurulan mutsuzlaşmıştır, ağaçları kesin bir şekilde bir kavak ağacı ekilmiştir.

O bölgede Karbondioksit gazı antip insanların sağlığı bozulmaya başlamış olabilir. Esiden napsarası olup insanı rahatsızlatan yerin yerini daha kötü bir yer almıştır.

5) Kavak ağacı öncelikle direk almıştır ve bu sebeple etkilenmiştir. daha sonrasında ise tekrar yaşadığı tain kesilerek, yakılarak, yok olarak etkilenmiştir. 7

6) Tabii vardır. Tabiatta her şey birbirine bağlı ve dayalı sebeple yerer. Bir parmayı alan insanın her şey yok olabilir. En güzel örneği beslenme olarak verebiliriz ota yok ettiğiniz zaman iradelerde belli bir süre sonra yok olur ve bu sebeple olaylar belyır.

7) En önemli sebebi intikam duygusu. intikam duygusunun sebebi ise onların arda bir antodasının sensua telen yok olması, dillerine karabilegi bir kavak ağacının olmaması.

8) Yazanın gözünden anlatılıyor. 4

9) a) yazan ağacının katledilmesini eleştiriyor bunun içinde tede bir intikam alıyor. ✓

b) Amaç intikam almak ise ulaşabiliyor ama amaç ağacının katledilmesini engellemek ise buna ulaşamaz. ✓

c) Gerçek insanın yazan gibi düşünemiyor. ✓

10) Ormanlarımızın antik yok olması. —

13

Ek-11: Öğrenci Uygulama Kağıdı 5 (Son Kuşlar)

Bengisu Demircan - 7-K 2158 11.05.2016

32

iletisim eksenini
gönderici → nesne → alıcı
obstruktör → özne ← engelleyici
güç eksenini

1. a) Hikayede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?
2. Kuşlar niçin adaya gelmiyorlar?
3. Büyüklerin sonbaharda adaya gitmelerinin sebebi nedir?
4. Çocukları kuş toplamaya yönelten kimdir? Kuşlar gökyüzünden nasıl toplanıyor?
5. Gökyüzündeki esmer lekeler insanda ne gibi duygular uyandırıyor?
6. Yeşillikler kimin için ne amaçla sökülüyor?
7. Yeşilliklerin sökülmesi neden engellenemiyor?
8. Anlatıcı kimdir?
9. a) Yazar neyi özlüyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?
10. Metnin ana fikri nedir?

20

1) a) Çevre kirliliği yani cimsitenin sökülmesi, Kuşların ölmesi ✓
b) Olay canlılar arasında geçiyor yani Kuşlar - Konstantin, cimler - Hollandalı, olaydan etkilenen insanlar, olay sonucu mağdur kalan insanlar, çevre arasında geçiyor. ✓
c) Olay Konstantin efendinin, mühendis Ahmet beyin yaşadığı bir olayda geçiyor. ✓
d) Olay Kuşların adaya geldiği zamanlarda yani 30 Nisan ayının ortasında gerçekleşiyor. ✓
e) Çevre kirliliğine etken eden faktörler, çevre kirliliği başka sorunlardır. Bunun için hikayedeki nedenleri; Konstantin efendinin Kuşları yemek istemesi, Hollandalıların ise çevre güzelleştirmek için Kuşları öldürmesi, doğal bir gölün kuruması, insanların eski yaşantılarına dönmeleri (Küçük Antam), çevre hakkında bilgilendirme yapılması, etc. ✓

2) Kustarı tabiatına göre Özne olduğumuzda Kustarı engelleyen etkenler o kadar fazladır; Konstantin efendi, Konstantin efendinin yaradıcısı zaten onların neslini bitirebilir. Yani Kustarın nesli ortadan kalkmıştır ki Konstantin efendi sayesinde bu adanın yolunu bilen Kustarın Konstantin efendi yüzünden yok olması ve diğer Kustarın bu adanın yolunu bilmemesi veyahutta Kustarın antik çağda gelmeden kalması.

3) Bu ada sen bahar mevsiminde çok güzel olmaktadır; kışın siyah benekli izlemek dahi güzel olabilir. Bunları izleyen (adanın 'sakınlığı', güzelliği) insanların rahatlayabilir. Burada gelen insanların denizlerde aranın tabiatını bilmesi. Konstantin efendinin araya gelme sebebi ise arad Kustarı avlamak, yemekti. Yani Konstantin efendi diğer insanlardan farklı düşünceler. Adaya gelen insanları Özne olarak adlandırmaya zaman; yardımcı etkenler Kustarın tabiatı nesne hususundadır ama adaya gelen insanların engelleyicisi ise Konstantin efendidir çünkü onların hüsnü elinden alır. Özne Konstantin efendiyi' adlandırmaya zaman ise isteyim hususundadır yardımcı etkenler engelleyici yazan gibi bilimsel insanlardır. Adaya gelme sebepleri Konstantin efendinin Kustar diğer insanları sevmesidir.

4) Örneği Kustar olarak alırsak engelleyiciler, Konstantin, çocukların. Örneği çocuk olarak alırsak destekleyen Konstantin efendidir. Konstantin efendi Kustarın engelleyicisi olduğu için onları kışın da engellemektedir yani onlara karşı acı yapmaktadır. Çünkü Özne Konstantin efendi olduğu zaman Kustarın acı alıyor ve Kustarın istediği için acı yapan çocukları ve diğerleri gözyaşından topluyor.

5) Kustarın Özne olduğu zaman onları destekleyen iyi insanlardır. Kustarın iyi insan olduğu zaman mutluluk, hüsnü karşılıyor. Konstantin efendide ise acılık onları avlama hisleri uyandırıyor.

6) Hollandalıyı Özne olarak alalım Hollandalı'nın nesnesi (isteyimi) aimlerdir. Hollandalı için aimler sözcüğüdür. Hollandalı'nın evine

alaka doğal görünüm getirmek vardır.

Bergisu Demircan
2158 7-K dt.05.2016

7) Cümi özne olarak abtığımız zaman östedeyen faktörler ise yazandır. Yazanın yapabileceği şeylere abtığımız zaman ise polise sükayet etmektedir. Yazanın isteyimi amlerin sükülmemesidir bunun için engelleyici arıyorsa yol keranındaki amlerin sükülemes yazamamasıdır.

8) Yazandır. (4)

9) a) Yazan estı gütlenini östüyor. Yazanı özne olarak abtığımız zaman nesnesi oradaki hüsur, havanın güzel olmasıdır. Yani isteyimi hüsurdur. ✓

b) Yazan arıncına ulaşmıyor. Yazanın hen memetette engelleyicisi vardır. Çünkü yazan kusurun dımesini istemiyer dur. ✓

Yardıma = Yazan gibi insanlar

Özne = cevre

engelleyici = Her yerde olan karantantin efendi gibi insanlar, amlerı yapan insanların amları, çevreye zarar veren insanlar.

c) Bilinli insanın bazı yerlerde vardır. Ama pek fazla yoktur. ✓

10) Metnin ara fıtrı cevreye zarar verilmemesi gerektirirdi.

(15)

Ek-12: Öğrenci Uygulama Kağıdı 6 (Son Kuşlar)

Arda Demirbaş F/K 254

38

1. a) Hikayede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?
2. Kuşlar niçin adaya gelmiyorlar?
3. Büyüklerin sonbaharda adaya gitmelerinin sebebi nedir?
4. Çocukları kuş toplamaya yönelten kimdir? Kuşlar gökyüzünden nasıl toplanıyor?
5. Gökyüzündeki esmer lekeler insanda ne gibi duygular uyandırıyor?
6. Yeşillikler kimin için ne amaçla sökülüyor?
7. Yeşilliklerin sökülmesi neden engellenemiyor?
8. Anlatıcı kimdir?
9. a) Yazar neyi özlüyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?
10. Metnin ana fikri nedir?

25

1- a) Anlatılan olay. Nesne ↑ Öznemiz olan Konstantin Efendi'nin (Hollandalı) ulaşmak istediği (kuşlar) Özne olan kuşları elde etmeye çalışırken onlara zarar vermesi. Bahçesi için ainen yoldan Hollandalı'nın tabiatla ayrıştan zarar vermesi.

b) Destekleyici → Özne ← Engelleyici. Özne Konstantin Efendi, destekleyiciler Konstantin Efendi gibi düşüneler ve yardımcı olan çocuklar. Malceset bu olayı engelleyen bir kişi veya olay yolu sadece engel olmak isteyenler - var. Bu kavramlardan yola çıkarak olayın Konstantin Efendi, çocuklar, onlar gibi düşüneler ve engel olmak isteyenlerde olanayan insanlar arasında geçiyor. Ayrıca Hollandalı içinde olayı engelleyici olan Yazar, Hollandalı ve Destekleyici olan Belediye, Hollandalı ve Maherdiz arasında geçiyor.

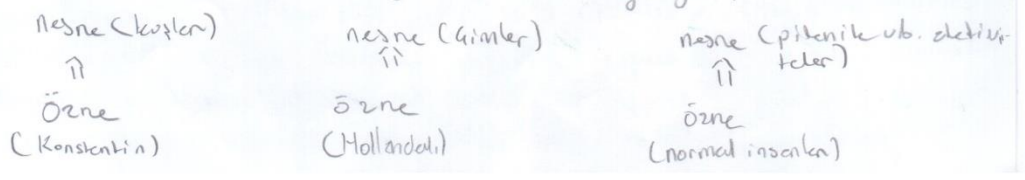
- c) Olay, Kuşların göç mevsiminde mola verdikleri bir Ada'da gerçekleşiyor. ueliç damının bahanesinde ✓
- d) Olay, Konstantin Efendi için de destekleyici olan Sarıbahar evsımında gerçekleşiyor. ✓
- e) Sorun, Konstantin Efendi ve Hollandalı gibilerin tabiata zarar vermedi. ✓

Sorunun nedenleri, tabiata zarar veren kuşların destekleyicilerinin engelleyicilerden daha fazla olması.

Öneri, Benzer insanların destekleyicilerini biz engelleyici olarak bastırabiliriz.

2) Kuşları kendileri için engelleyici olan varlıkların bu ada da fazla olduğunu bildikleri için odaya gelmeye karar veriyorlar. destekleyici (70k) ⇒ Kuşlar ⇐ Engelleyici (Konstantin gibiler)

3) Kuşları avlamak veya çimenleri sökmek amaçlı olmayan insanlar piknik vb. aktiviteler için odaya gidiyorlar ama kötü amaçları olan insanlar kuşları yemek için, avlamak için veya kendilerince evlerini güzelleştirmek için çimenleri söken insanlar yine aynı amaçla geliyor.

4) destekleyici (Konstantin) => Gocukler < Engelleyci (Yole)
Senin da da görüldüğü üzere bu kötu izi yonellen kişi
Konstantin efendi, Konstantin efendi bu zatim izi yaparken
bir cigirtken kuz ve bir ¹⁰ kuz okse kullanıyor. Cigirtken
kuzu yordim için gelen kuzlar okselere yapıyor ve
yoklerini gortlen

5-) Esmer lekeler, insanların içinde huzur, mutluluk gibi
güzel ruhlatıcı duygular ⁵ uyandırıyor. ^{özne (kuzlarla birlikte huzur ve mutluluk)}
^{örne} Cinsokler ^{Gimenter => Alıcı Gocukler}
^{Gönderici (Hollanda)} ^{Engelleyci (Yole)}

6) Destekleyici (Yasalar, Gocukler, Mühendis) => Hollandalı < Engelleyci (Yole)
Hollandalı baharesinde kaliteli ¹⁰ ve doğal, boyünür çim kullanmayı
istediği için Gocukler kullanarak Söktörüyor

7-) Çünkü yasalarda bulunca engelli olucada bir meddenim
yer alınması. Hatta bu ⁵ meddenim yer alınması, Hollandalı
için malessef destekleyici oluyor, Engelleyci => Hollandalı < Destekleyici
(İnsanın alınması)

8-) Anlatıyoruz, Yazar ²

9-) ^{ESki çimler (gök yüzündeki esmer lekeler, güzel çimler)}
¹¹ Engelleyciler < Yazar => Destekleyici (onun gibiler
(Hollandalı ve Konstantin) çimler) ^{ama malessef yeterli değil}

~~Keen~~ Elemanlarda görüldüğü gibi yazar gökyüzündeki esmer
lekeler, yol kenarlarındaki çimler gibi tabiatın eski güzelliğini

Anda Dönerler 712 254 Tabloların kavranması, estetik güzelliği

g) b) Malessef. Destekleyici \Rightarrow Yarar \Leftarrow Engelleyci
(Konstantin ve gibiler)

Yarar. engelleycilerin ağır basması sorusunda amacına ulaşmıyor

c) Destekleyiciler \Rightarrow Konstantin \Leftarrow Engelleyciler
(Yarar gibiler) (Konstantin gibiler)

Bence şuan yarar gibiler ve ve çoğunlukta. Hatta bazı durumların olmasını bile engelliyor ama malessef bence engelle ymıyorlar. Yani bence duruma göre destekleyici ve engelleyci sayıları değişebilir.

10) Dönüşü üzerinde tabii olarak zarar veren insanların çoğunlukta olduğu ve bizim onlar için birer engelleyci olmamız gerektiği muhtemelen ana fikirlerdir (15)

Ana Fikir : Destekleyici \Rightarrow tabii olarak zarar veren \Leftarrow Engelleyciler
(Biz) (Konstantin gibiler)
 \Uparrow
Burada olmanız gerekiyor.

Ek-13: Öğrenci Uygulama Kağıdı 7 (Son Kuşlar)

Melike Nedibe İpek 7-K-1668 11/05/2016 Çarşamba

100

1. a) Hikayede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?
2. Kuşlar niçin adaya gelmiyorlar?
3. Büyüklerin sonbaharda adaya gitmelerinin sebebi nedir?
4. Çocukları kuş toplamaya yönelten kimdir? Kuşlar gökyüzünden nasıl toplanıyor?
5. Gökyüzündeki esmer lekeler insanda ne gibi duygular uyandırıyor?
6. Yeşillikler kimin için ne amaçla sökülüyor?
7. Yeşilliklerin sökülmesi neden engellenemiyor?
8. Anlatıcı kimdir?
9. a) Yazar neyi özlüyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?
10. Metnin ana fikri nedir?

25

1. a. Hikayede 2 tane olay vardır. Birisi Konstantin efendinin ilk bahar da göç eden kuşları yakalaması ikinci olay ise Mühendis Ahmet beyin Hollandalı adam için yoldaki cimriyi söktürmesi.

b. 4. olay Konstantin efendinin, çocukları, yazarın ve kuşların arasında geçiyor. İkinci olay ise Mühendis Ahmet bey ve Hollandalı Patir çocuklara yardım ediyor ve yazar ise işçilere engel oluyor.

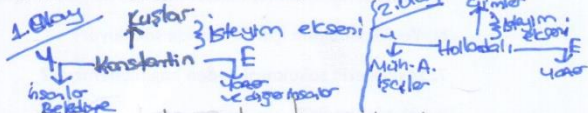
1. o. KONSTANTIN (özne) → Çocuklar (özne) / Yazar (özne) / Kuşlar (özne)

2. o. İŞÇİLER (özne) → Hollandalı Mühendis (özne) / Yazar (özne) / Patir (özne)

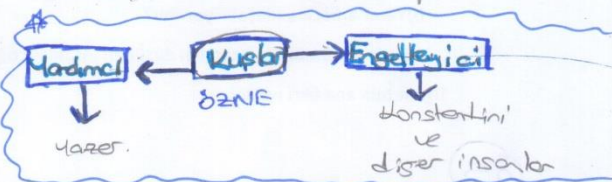
c. Daylardan birincisi bir akşamda gerçekleşiyor diğeri ise bir yıl sonra da gerçekleşiyor. ✓

d. Her iki dayda ilk baharda gerçekleşiyor. ✓

e. Birinci sorun Konstantin efendinin kusları aulamasıdır. Bu sorunun nedeni bilinçsizlik belki de içinde onları yakabına hissidir. Bu sorunu çözmek için tekniğimize belki burada ilgili kamu spotları yapılabilir butür hayvanlar koruma altına alınıp aulanlara karşı verilebilir. Diğer sorun ise Özene da Hollandalının çimlerin istemesidir. Bu sorunun nedeni bu yoldaki çimlerin dağılmasıdır. Ve Hollandalının bunun daha güzel bulmasıdır. Bu sorunu çözmek için çimlerin yok edilmesi için onları tutucu bir şey yapılabilir.

2. Kusların ayağa gelme sebebi Konstantin efendinin ve onun gibi düşünen diğer insanların onları öldürüp gelmelerini engelleyendir. (10)

3. Oraya Konstantin efendinin onları kaldırıp yaptığı onları kötü seye İttikiyor onları götürmek için yardımcı duyur. Vede havanın güzel olduğundan piknik yapmak istemişlerdir. (5)

4. Özene yani acı kusları toplama ya yöneltilen, yardımcı olan Konstantin efendi'dir. Bunları yapmak içinde Ökse kullanılır. BÖNDERİCİ (10)

5. Göç yüzündeki esmer lekeler insana huzuru uyandırıyor Kusların geçtiğini anlatır. (5)

Ek-14: Öğrenci Uygulama Kağıdı 7'nin 3'üncü Sayfası (Son Kuşlar)

6. Özne olan Halbedeli nesteden yeşillikleri istiyordur. Bunu yapmasının nedeni ise bahçesine güzel çiçekler ekmektir. (10)
7. Çünkü gözet özne olan ter yeşilliklerin engelleme sebebi olarak belediyeyi düşünmüştür fakat belediye buna bir ceza vermemiştir. Geceleri (5) çiçekler sökülme devam edilmiştir.
8. gözetici yazmıştır. Gözetici bize mesaj göndermektedir. ve bizde bunu almaktayız. (4)
9. gözetici eski güzel saksılar arşivlerini özlüyor. Bunları özlemesinin sebebi artık saksıların eskisi gibi olmamasıdır. Böyle olmasının sebebi konstantini efendinin kuyuları öldürerek bunu engellemesidir. (11)
- b. gözetici amacına ulaşamamıştır. Çünkü onu engeller unsur vardır bunlar. En önce önce konstantini efendidir. Diser olarak belediyenin ceza yapmamasıdır. ✓
- c. Berece coşunluktadır. Çünkü bu zamanki hayvanın zehrinin tükenmesinin bir çok yardımcı nedeni vardır. Ve günümüze kadar bunları engellemek için daha yeni çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. ✓
10. Metindeki ana fikrin düzeyi tahrip etme mektir. Asla düşünce vermemeliyiz. (15)

7-E 1668 MELİKE N. İPEK

Ek-15: Öğrenci Uygulama Kağıdı 8 (Son Kuşlar)

Ahmet Berat Şen 7-K 1236 11.05.2016

95

İletişim eksonu

Gönderici → Nesne → Alıcı

İsteyim eksonu: Destekleyici → Nesne ← Engellejici

Güç eksonu

1. a) Hikayede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?
2. Kuşlar niçin adaya gelmiyorlar?
3. Büyüklerin sonbaharda adaya gitmelerinin sebebi nedir?
4. Çocukları kuş toplamaya yönelten kimdir? Kuşlar gökyüzünden nasıl toplanıyor?
5. Gökyüzündeki esmer lekeler insanda ne gibi duygular uyandırıyor?
6. Yeşillikler kimin için ne amaçla sökülüyor?
7. Yeşilliklerin sökülmesi neden engellenemiyor?
8. Anlatıcı kimdir?
9. a) Yazar neyi özlüyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?
10. Metnin ana fikri nedir?

10) Metnin ana fikri = Değerin tahrip edilmesi ve zarar verilmesidir. Bu soruda örneği değeri alırsak engellejileri değeri tahrip eden ve değeri zarar verenlerdir.

15

1) a) Hikayede anlatılan olay nedir?
b) Olay kimlerin arasında geçiyor?
c) Olay nerede gerçekleşiyor?
d) Olay ne zaman gerçekleşiyor?
e) Metindeki sorun nedir? Nedenleri ve çözüm önerileri nelerdir?

2) Kuşlar niçin adaya gelmiyorlar?

3) Büyüklerin sonbaharda adaya gitmelerinin sebebi nedir?

4) Çocukları kuş toplamaya yönelten kimdir? Kuşlar gökyüzünden nasıl toplanıyor?

5) Gökyüzündeki esmer lekeler insanda ne gibi duygular uyandırıyor?

6) Yeşillikler kimin için ne amaçla sökülüyor?

7) Yeşilliklerin sökülmesi neden engellenemiyor?

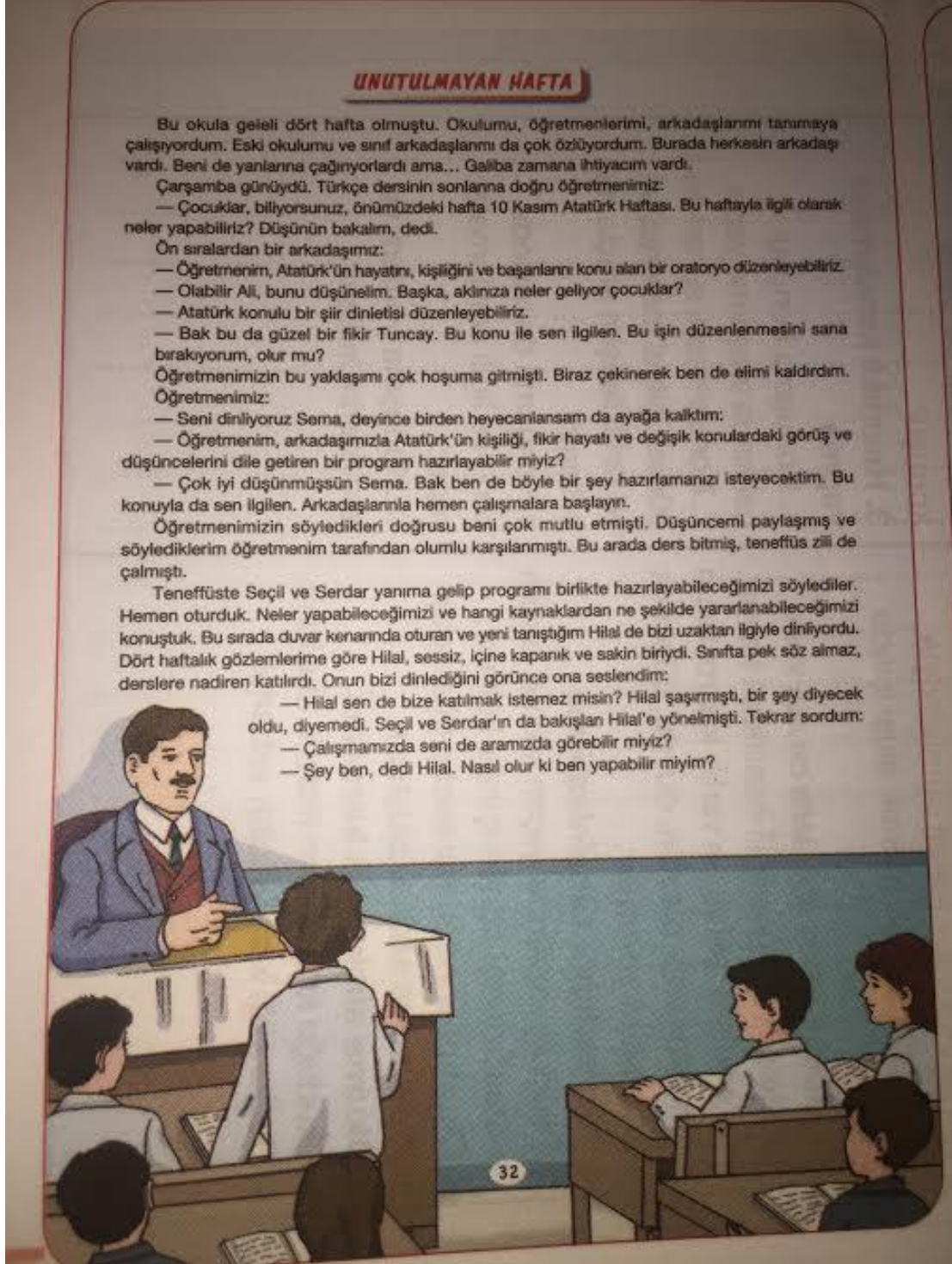
8) Anlatıcı kimdir?

9) a) Yazar neyi özlüyor?
b) Yazar amacına ulaşabiliyor mu?
c) Sizce günümüzde yazar gibi düşünen insanlar çoğunlukta mı?

10) Metnin ana fikri nedir?

- 1) a) Konstantin isimli bir adamın adaya gelmesi ve kuşları avlayıp yemesidir. ✓
 b) 1. olayda Konstantin efendi ile kuşlar arasında, 2. olay ise Hollandalı ✓
 deri tüccarı ile çimenler arasında geçiyor. ✓ (23)
 c) 1. olay adada geçiyor, 2. olay ise Hollandalının bahçesinde geçiyor ✓
 d) İki olayda Sonbahar mevsiminde geçiyor. ✓
 e) İnsanlar sebebiyle doğanın tahrip edilmesi ve zarar görmesidir. ✓
 örneği! ✓
- 2) Çünkü Konstantin efendi yüzden kuşlar gelmiyor. Bu sorudaki Konstantin efendi örneğidir. Nesne ise kuşlardır. Örne nesneyi elde etmek istiyor. (10)
- 3) Çünkü kuşlar sonbaharda göç ederken adayada uğruyorlar. Bu sorudaki örneği kuşlar alırsak, örneği engelleyen büyük insanlardır. (5)
- 4) Konstantin efendidir. Kuşları toplama şekli su şekildedir. Bir ağırtkan kuzu alıp kutese koyuyorlar. Sonra öteki kuşlar yardma gelince kuşlar ötkeye yaklanıyorlar. Sonra Konstantin efendi kuşları topluyor. Bu sorudaki örne Konstantin efendidir. Yardımcısı ise insanlardır. (10)
- 5) İnsanlar kuşları (esmer teke) seviyor. Bu sorudaki örne kuşlardır. Yardımcı ise kuşları seven insanlardır. (3)
- 6) Yasilliler Hollandalı deri tüccarının bahçesi için söndüyor. Bu sorudaki örne Hollandalıdır. Yardımcı ise Hollandalı için çimleri söken insanlardır. (10)
- 7) Çünkü Belediye talimatında çimleri sökmek ceza gerektirmiyor. Bu sorudaki örneği çimleri sökenler alırsak yardımcı belediye talimatları olur. (5)
- 8) Bu soruda anlatıcı yardımcıdır. (4)
- 9) a) Yazır yasillileri özlüyor. Bu soruda örneği yasilliler alırsak yardımcıyı yazır olarak alırız. (10)
 b) Yazır amacına ulaşmıyor. Bu soruda örneği yazır alırsak nesneyi yazırın amacı olarak alabiliriz. Çünkü örne ve nesne isteyim eksikindedir. ✓
 c) Evet bence. Bu soruda örneği yazır alırsak yardımcıyı yazır gibi düşünen insanlar olur. ✓

Ek-16: “Unutulmayan Hafta” Adlı Hikaye

Serdar:

— Dedem söylemişti. Bir işi başarmak istiyorsan önce korkularını yenecek ve kendine güveneceksin. Sonrası iyi bir planlama ve düzenli çalışmadır.

Şimdi herkes Hilal'in gözlerine bakıyor, onun evet demesini bekliyordu. Hilal çok heyecanlıymıştı, bunu gözlerinden okuyabiliyordum.

— Evet evet, ben de çalışmak isterim, isterim de ben ne yapacağımı bilmiyorum ki, deyince hep birlikte gülmüştük. Hilal de bizim kahkahalarımıza katılmış ve yerinden kalkarak yanımıza gelmişti.

Hilal'in de aramıza katılmak istemesi bizi hem şaşırtmış hem de mutlu etmişti. Artık biz bir ekip olmuştuk. Şimdi neler yapacağımızı görüşecek ve aramızda görev dağılımı yapacaktık. Bunun için öğle tatilinde okul kütüphanesinde buluşmak üzere sözleştik.

Öğle tatili olunca okulumuzun kütüphanesinde arkadaşlarımızla buluştuk. Kütüphanenin bir köşesi Atatürk'e dair kitaplara ayrılmıştı. Önce aramızda bir görev dağılımı yaptık. Serdar, Atatürk'ün fikir hayatını, Hilal, Atatürk'ün kişilik özelliklerini, Seçil de Atatürk'ün akıl ve bilime verdiği önemi araştırarak, araştırmalarının sonuçlarına göre sunumlarını hazırlayacaklardı. Arkadaşlar, benim de program yöneticisi olarak grup sözcüsü olmamı istediler. Arkadaşlarımızın bu düşüncesi beni hem çok heyecandırmış hem de çok mutlu etmişti. Hemen işe koyulduk. Önce Atatürk bölümünden ilgili kitap ve dergileri inceledik, notlar aldık. Sunumlarda kullanmak üzere konuyla ilgili görsel materyalleri de inceledik.

Aradan iki gün geçmişti. Grup arkadaşlarımız sunum için gerekli bütün hazırlıkları yapmışlardı. Son bir kez kütüphanede toplanıp çalışmalarımızı kontrol edip son düzeltmelerimizi de yaptık. Daha sonra sunum için sıralama yaptık. Buna göre ben programı açacak, arkadaşlarımızı tanıtacağım. Sırasıyla Serdar, Seçil ve Hilal konuşacaklardı. Hilal çok heyecanlıyacağını düşünerek son konuşmacı olmak istediğini söyledi. Böylelikle diğer arkadaşlarımız konuşana dek heyecanını yenebileceğini belirtti.

Nihayet büyük gün gelmişti. Sunumumuzu bilgisayar ortamında gerçekleştireceğimiz için saydam sunu için gerekli tüm araç gereçleri hazırladık. Ayrıca sunumumuzda kullanılmak üzere görsel matzemelerimizi sınıfın uygun yerlerine astık.

Önce öğretmenimiz söz aldı ve konuyla ilgili çok kısa bir konuşma yaptıktan sonra sözü bana verdi. Ben de:

Sevgili Arkadaşlar,

Bizler Atatürk'ün fikir hayatı ve kişilik özellikleri ile onun akla, bilime ve sanata verdiği önem üzerine hazırladığımız sunumu sizlerle paylaşacağız, diyerek programı başlattım.

Bu başlangıç cümlesinden sonra arkadaşlarımıza öncelikle konuşmamızı nasıl hazırladığımız, hangi kaynaklardan yararlandığımız ve hazırlık aşamalarında zorlandığımız noktaları anlattım. Daha sonra da her arkadaşımızın konularıyla ilgili beşer dakika süresi olduğunu belirttim ve ilk sunumunu yapmak üzere Seçil'i kürsüye davet ettim. Seçil müthiş bir öz güvenle konuşmaya başladı:

Sevgili Arkadaşlar,

Ülkesi ve milletini çok seven Atatürk, büyük bir asker, güçlü bir komutan ve çok değerli bir devlet adamıdır. Çocukluğundan itibaren yüksek bir okuma merakı ve ilgisi olan Atatürk aynı zamanda ileniyi çok iyi gören bir fikir insanıdır. Onun fikir hayatını oluşturan en önemli etkenlerden birisi tarihe olan ilgi ve sevgisi ise diğeri de şüphesiz kültürümüzdür. "Kültür"ün birçok tanımı vardır. Türk Dil Kurumunun İnternet sitesinde kültür " Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü." olarak tanımlanmaktadır. Kültür, zaman içinde oluşan bir birikim olup kökünü tarihin denliklerinden alır. Kültürün bu özelliği, Atatürk'ün tarih bilgisi ve sevgisinin onun fikir hayatını oluşturmada neden önemli olduğunu da göstermektedir.

Türk milletinin çok zengin bir tarihi ve kültürel birikime sahip olduğunu bilen Atatürk, bu birikimin ortaya çıkarılması için bilimsel çalışmalar yapılmasını emretmiş ve bu çalışmalar yakından takip etmiştir. O, Türk milletinin tarihte gösterdiği başarı ve zaferlerle övünmüş ve konuşmalarında da bu konuya özel önem vermiştir. "Büyük devletler kuran atalarımız, büyük ve kapsamlı medeniyetlere de sahip olmuşlardır. Bunu aramak, incelemek, Türklüğe ve dünyaya bildirmek bizler için bir borçtur." Atatürk, sözlerini bugünün çocukları olan bizlere seslenerek tamamlar: "Türk çocuğu atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." Atatürk'ün bu sözünden de anlıyoruz ki bizlere düşen bir görev de kültürümüzü ve tarihimizi çok iyi bilmek ve onu geleceğe taşımaktır. Bunu yaparken Atatürk'ün düşüncelerinin pek çoğunu kapsayan milliyetçilik, cumhuriyetçilik, devletçilik, laiklik, halkçılık ve inkılapçılık ilkelerini çok iyi anlamalı ve bu ilkelerin ışığında ülkemizi ileri ülkeler seviyesine çıkarma hedefinde olmalıyız. Arkadaşlar, konuşmamı burada tamamlarken beni dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ederim. Sorularınızı arkadaşlarımızın sunumları bittikten sonra alacağım.

Seçil'in konuşması tamamlandıktan sonra kürsüye Serdar gelmişti. Serdar tok sesiyle sakince konuşmaya başladı:

Değerli Arkadaşlar,

Ben de sözlerime arkadaşımın bıraktığı yerdan devam etmek istiyorum. Seçil'in de dediği gibi Atatürk'ün fikir hayatının esasını onun milli kültüre ve tarihimize verdiği önem oluşturmaktadır.

Akl ve bilim arasında nasıl bir ilişki vardır? Akıl, düşünmeyi, soru sormayı gerektirir. Soru sormak, merak etmek bilimsel düşüncenin temelidir. Her şey soru ile başlar. Bilim, sorulan bu sorulara akıl ve mantık süzgecinden geçirilerek deneysel yollarla cevap arar. "Akıcılık ve bilimcilik ilkesi, aklın hâkimiyetini, yani olayları akılla değerlendirmeyi ve bilimin rehberliğini benimser." Bugünkü bilimsel gelişmelerin temelini hiç şüphesiz akıl ve mantık oluşturur. Ancak bilinmelidir ki Atatürk karşılaştığı her soruna akıcı ve bilimsel çözümler üretmiş, akıl ve bilimin gösterdiği yoldan asla ayrılmamıştır. Onun, "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." sözü bu yaklaşımın en önemli göstergesidir.

Atatürk'ün bu sözüyle bundan yıllar önce söylediği bu sözün bilim ve teknolojiadaki gelişmelere paralel olarak ne denli önemli olduğunu hiç düşündünüz mü? Atatürk'ün yaşadığı dönemde bilgisayar var mıydı? Ya İnternet? Bugün, İnternet aracılığıyla her türlü bilgiye istediğimiz anda ulaşabiliyoruz. Şu an içinde bulunduğumuz okulun bizim için tek bilgi kaynağı olduğunu kim söyleyebilir? Bilim ve teknolojiadaki ilerlemenin hızına ulaşmak için sanırım çok daha fazla çalışmak gerekecektir. Bilimsel çalışmalarda gelinen nokta Atatürk'ün ne kadar haklı olduğunu göstermektedir.

Sözlerimi Atatürk'ün şu sözleriyle tamamlamak istiyorum: "Gözlerimizi kapayıp tek başımıza yaşadığımızı düşünemeyiz. Memleketimizi bir çember içine alıp dünya ile alakasız yaşayamayız... Aksine yükselmiş, ilerlemiş, medeni bir millet olarak medeniyet düzeyinin üzerinde yaşayacağız. Bu hayat ancak İlim ve fen ile olur. İlim ve fen nerede ise oradan alacağız ve her millet ferdinin kafasına koyacağız. İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur." "Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başan için en gerçek yol gösterici ilimdir, fendir. İlim ve fennin dışında yol gösterici aramak gaffettir, cahilliktir, doğru yoldan sapmaktır."

Seçil ve Serdar'ın konuşmaları tamamlandıktan sonra sıra Hilal'e gelmişti. Hilal'in her hâlden çok heyecanlı olduğu belliydi. Ben biraz da Hilal'i teskin etmek onun heyecanını yatıştırmak için Serdar'ın konuşmasından sonra söz aldım:

Arkadaşlar, gördüğünüz gibi Atatürk her zaman aklın ve bilimin yol göstericiliğinde hareket etmiş, tarihimiz ve kültürümüzün zenginliklerinin ortaya çıkarılmasında hayatı boyunca çalışmış çok yönlü bir lider ve devlet adamıdır. Şimdi de sizlere Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem konusunda Hilal arkadaşımız sunumunu yapacaktır.

Benim bu sözlerimden sonra sınıfta güçlü bir alkış koptu. Hilal bu alkışlarla kürsüye geldi:

Değerli arkadaşlar,

Ben de sizlere Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önemi anlatacağım. Öncelikle sizlere

Atatürk'ün şu sözlerini hatırlatmak istiyorum:

"Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir."

"Efendiler, hepiniz mebus olabilirsiniz; vekil olabilirsiniz, hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz. Fakat sanatkar olamazsınız. Hayatlarını büyük bir sanata vakfeden bu sanatçıları sevelim."

Arkadaşlar, sizce Atatürk bu sözlerinde ne demek istemiştir?

Hilal'in bu sorusu sınıfta önce bir sessizliğe sonra hafif hafif kıpırdanmalara sebep olmuştu. Hilal'in sınıf içerisinde bu derece rahat konuşması hatta soru sorması herkesi şaşırtmıştı. Onu benden daha çok tanıyan sınıf arkadaşları Hilal'deki bu değişimden cesaret alarak onun sorusuna istekle cevap verdiler. Hilal arkadaşlarımızı dinledi ve söz almak isteyenlere sırasıyla söz hakkı verdi. Artık sesi daha gür çıkıyordu. Konuştukça kendine güveni geliyor, arkadaşlarının gözlerinin içine bakmaktan çekinmiyordu:

Atatürk'e göre sanat, bir milletin uygarlaşmasında çok önemli bir yere sahiptir. Atatürk sanat, uygarlık savaşında en etkin, kalpten kalbe giden en sıcak, en dolaysız, en sağlıklı araç saymıştır. Şüphesiz sanatın evrensel bir dili vardır. Sanat, insanlar ve toplumlar arasında kurulan bir bağ köprüsüdür. Birçok savaşa katılmış bir komutan olarak Atatürk, savaşın ne denli yıkımlara neden olduğunu çok iyi bilmekteydi. Bunu hayatının önemli bir bölümünde bizzat yaşamış ve birçok fidanın henüz tazelik döneminde solup gittiğine tanıklık etmişti. Bu itibarla Atatürk, başsa ve kardeşçe yaşamaya önem vermiş, bunu sözleriyle de desteklemiştir.

Onun "Yurtta baş, dünyada baş" sözünün, yüreğindeki insan sevgisini göstermesi bakımından da anlamı çok büyüktür. Bugün Atatürk'ün bu sözüne ne denli ihtiyacımız olduğunu yakın çevremizde devam eden savaşlar ve bu savaşların meydana getirdiği yıkımlardan çok iyi anladığımızı sanıyorum. İşte bu söze içten inanmış Atatürk, başsa ve sevgiye giden yolların en önemlilerinden birinin de sanat olduğunu çok iyi bilmekteydi. Bunun için Cumhuriyeti kurduktan hemen sonra Atatürk çağdaş Türk sanatını geliştirmek amacıyla Avrupa'ya resim, heykel ve müzik öğrenimi için gençler göndermiş. Ankara Devlet Konservatuarını, Ankara Devlet Tiyatrosunu ve Operasını, Filarmoni Orkestrasını kurdurmuştur. Özellikle Rumeli türkülerini dinlemeyi çok seven Atatürk, ülkemizin gerçek sanat değerlerini çıkarmak için yaptığı çalışmalar da yerinde takip etmiştir.

Değerli Arkadaşlar,

Atatürk'ün sanata ve sanataya verdiği önem birkaç dakika içinde anlatmak elbette mümkün değildir. Bana ayrılan süre içinde sizlerle bu kadını paylaşabildim. Umuyor ve diliyorum ki sizler de bu konuda daha farklı bilgi ve belgelere ulaşmak için araştırarak, Atatürk'ün başsa ve sevgi için sanata ne denli önem verdiğini daha yakından görmek isteyeceksiniz. Sözlerimi tamamlarken beni dinlediğiniz için ayrıca teşekkürü bir borç biliyorum.

Hilal'in bu etkileşimli ve şairane konuşması bittikten sonra sınıfta bir alkış tufanı koptu. Hatta bazı arkadaşlarımız onu ayakta alkışladı. Öğretmenimiz de yerinden kalkarak önce Hilal'i sonra bizi tek tek tebrik etti. Hepimiz bu işi beraberce başarmanın verdiği gurur ve mutlulukla kürsüden indik.

O haftadan sonra Hilal artık derslere sık sık katılıyor, kendini rahatça ifade edebiliyordu. Seçil, Serdar, Hilal ve ben çok iyi arkadaş olmuştuk. Ben de yeni okulumda yeni arkadaşlar bulmanın verdiği güvenle geleceğe umutla bakıyordum.

İbrahim GÜLTEKİN
(Bu kitap için yazılmıştır.)

Ek-17: Araştırma İzni

T.C.
ETİMESGUT KAYMAKAMLIĞI
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

Sayı : 29378010/605/1886366
Konu: Araştırma İzni
(Eylem Ezgi YOZGAT)

18.02.2016

AHI EVRAN ORTAOKUL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi :a)MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 no.lu Genelgesi.
b)İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 16/02/2016 tarihli ve 1788148 sayılı yazısı.

Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Eylem Ezgi YOZGAT' ın "Göstergebilimsel çözümleme yönteminin Türkçe dersi okuma etkinliklerine uyarlanması" başlıklı tezi kapsamında ilçemize bağlı ekli listede belirtilen okullarda anket yapma isteğine ilişkin ilgi (b) yazı ve ekleri incelenerek yazımız ekinde gönderilmektedir.

Uygulama örnekleri (1 sayfa) uygulama yapılacak sayıda araştırmacı tarafından çoğaltılarak, araştırmannın ilgi (a) genelge çerçevesinde, okul ve kurum yöneticileri uygun gördüğü takdirde gönüllülük esasına göre uygulanmasını rica ederim.

Muzaffer BİRCAN
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:
1-Görüşme formu (1 sayfa)

ETİMESGUT KAYMAKAMLIĞI Ahi Evran Ortaokulu Müdürlüğü	
KAYIT TARİHİ	29.02.2016
İSAYI	605
HAVALE NO	267
DOSYA NO	
EKLER	

K. 18/02/2016
Birgi ve diğer
Dr. S. K. K.
22/02/2016

İstasyon Mah. Akasya Cad. 5/A 06790 Etimesgut/ANKARA
Elektronik Ağ: <http://etimesgut.meb.gov.tr>
e-posta: etimesgut06@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Halide EKİCİ/ANKARA
Tel: (0 312) 245 602
Faks: (0 312) 244 59 90

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden d756-680d-3c55-b423-9b15 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 14588481-605.99-E.1788148
Konu : Araştırma izni

16.02.2016

ETİMESGUT İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 nolu Genelgesi.
b) Başkent Üniversitesinin 08/01/2016 tarihli ve 242 sayılı yazısı.

Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Eylem Ezgi YOZGAT' ın "**Göstergebilimsel çözümlene yönteminin Türkçe dersi okuma etkinliklerine uyarlanması**" başlıklı tezi kapsamında ilçenize bağlı Ahi Evran Ortaokulunda uygulama yapma talebi Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Uygulama formunun (1 Sayfa) uygulama yapılacak sayıda araştırmacı tarafından çoğaltılarak araştırmanın ilgi (a) genelge çerçevesinde, ilçe milli eğitim müdürlüklerinin sorumluluğunda, okul ve kurum yöneticileri de uygun gördüğü takdirde gönüllülük esasına göre uygulanmasını rica ederim.

Ali GÜNGÖR
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:
1-Uygulama formu (1 sayfa)

Adres:
Elektronik Ağ:
e-posta:

Ayrıntılı bilgi için:
Tel:
Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a27e-9b2d-396c-9a63-9cf5 kodu ile teyit edilebilir.

GÖSTERGEBİLİMSEL ÇÖZÜMLEME YÖNTEMİNİN TÜRKÇE DERSİ OKUMA ETKİNLİKLERİNE UYARLANMASI

ORIJINALLIK RAPORU

%9

BENZERLİK ENDEKSİ

%7

İNTERNET
KAYNAKLARI

%6

YAYINLAR

%5

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BIRINCIL KAYNAKLAR

1

Submitted to Ankara University

Öğrenci Ödevi

%1

2

www.oguzhankivrak.com

İnternet Kaynağı

%1

3

ejercongress.org

İnternet Kaynağı

%1

4

Submitted to Yonsei University

Öğrenci Ödevi

%1

5

docplayer.biz.tr

İnternet Kaynağı

<%1

6

www.tomer.ankara.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%1

7

Submitted to Baskent University

Öğrenci Ödevi

<%1

8

Güneş, Ahmet. "ÇAĞDAŞ BİR ÇÖZÜMLEME YÖNTEMİ: GÖSTERGEBİLİM", e-Journal of New World Sciences Academy (NWSA), 2012.

Yayın

<%1